

แบบฝึกทักษะภาษาไทย
เรื่อง ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๑
ชุดที่ ๓

โดย
นางสาวเกศศิริ คณึงคิด
ตำแหน่ง ครู

โรงเรียนบ้านไร่วิทยา
อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๒

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน

โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ๔R

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ๔R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ จัดทำขึ้นทั้งหมด ๙ ชุด ดังนี้

- ชุดที่ ๑ พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ
- ชุดที่ ๒ กลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ
- ชุดที่ ๓ การอ่านจับใจความสำคัญนิทานบันเทิงใจ
- ชุดที่ ๔ การอ่านจับใจความสำคัญบทเพลงเพราะพริ้ง
- ชุดที่ ๕ การอ่านจับใจความสำคัญข่าวทันโลก
- ชุดที่ ๖ การอ่านจับใจความสำคัญบทความรอบรู้
- ชุดที่ ๗ การอ่านจับใจความสำคัญบทร้อยกรองเสนาะหู
- ชุดที่ ๘ การอ่านจับใจความสำคัญเรื่องสั้นหรеща
- ชุดที่ ๙ การอ่านจับใจความสำคัญสารคดีน่ารู้

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ๔R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ประกอบด้วย

- คำแนะนำการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
- คำชี้แจงสำหรับครู
- คำชี้แจงสำหรับนักเรียน
- มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด
- สาระสำคัญ / จุดประสงค์การเรียนรู้
- แบบทดสอบก่อนเรียน
- บัตรเนื้อหา
- บัตรกิจกรรม
- แบบทดสอบหลังเรียน
- บัตรเฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
- บัตรเฉลยบัตรกิจกรรม
- บัตรเฉลยแบบทดสอบหลังเรียน
- บรรณานุกรม

คำชี้แจงสำหรับครู

การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ๔R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ครูควรดำเนินการต่อไปนี้

๑. เตรียมและสำรวจความพร้อมของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน ให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน

๒. ศึกษาเนื้อหาและลำดับขั้นตอนของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน ให้เข้าใจและชัดเจน

๓. อธิบายให้นักเรียนทราบถึงวัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนเห็นประโยชน์และคุณค่า ของการทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

๔. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน ๑๐ ข้อ ก่อนที่จะศึกษาเนื้อหา

๕. การศึกษาแต่ละครั้ง ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม เช่น ร่วมคิดอภิปราย

ตรวจผลงานและสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง

๖. บันทึกผลการปฏิบัติชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนทุกครั้ง เพื่อสังเกตการพัฒนาของนักเรียน

๗. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน ๑๐ ข้อ และบันทึกผลการทำแบบทดสอบเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าและความรู้ความเข้าใจของนักเรียน

สิ่งที่ครูต้องเตรียม

๑. แบบทดสอบก่อนเรียน	จำนวน	๓๖	ชุด
๒. กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน	จำนวน	๓๖	ชุด
๓. บัตรเนื้อหา	จำนวน	๓๖	ชุด
๔. บัตรกิจกรรม	จำนวน	๓๖	ชุด
๕. แบบทดสอบหลังเรียน	จำนวน	๓๖	ชุด
๖. กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน	จำนวน	๓๖	ชุด
๗. เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน	จำนวน	๖	ชุด
๘. เฉลยแบบฝึกทักษะ	จำนวน	๖	ชุด
๙. เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน	จำนวน	๖	ชุด

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ๔R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ที่นักเรียนจะได้ศึกษาต่อไปนี้เป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง สร้างความเข้าใจและประสบความสำเร็จในการเรียนด้วยการปฏิบัติตามคำแนะนำดังต่อไปนี้

๑. อ่านสาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้ให้เข้าใจ
๒. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ ๔ ตัวเลือก จำนวน ๑๐ ข้อ
๓. ศึกษาบัตรเนื้อหาให้เข้าใจ
๔. ฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ๔R ซึ่งมีกิจกรรม

๖ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ ๑ S (Survey) การอ่านเนื้อเรื่องอย่างคร่าว ๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง

ขั้นที่ ๒ Q (Question) การตั้งคำถาม

ขั้นที่ ๓ R๑ (Read) การอ่านอย่างละเอียดเพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้

ขั้นที่ ๔ R๒ (Record) การจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ตามความเข้าใจของตนเอง

ขั้นที่ ๕ R๓ (Recite) การเขียนสรุปใจความสำคัญโดยใช้สำนวนของตนเอง

ขั้นที่ ๖ R๔ (Reflect) การวิเคราะห์ วิจารณ์เรื่องที่อ่านแล้วแสดงความคิดเห็น

หากนักเรียนไม่เข้าใจหรือตอบคำถามไม่ได้ให้ย้อนกลับไปอ่านเนื้อหาในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ อีกครั้งแล้วตอบคำถามใหม่ หรือทำกิจกรรมนั้นใหม่หรืออาจ ขอคำแนะนำจากครู

๕. นักเรียนตรวจคำตอบด้วยตนเองหรือแลกเปลี่ยนกันตรวจโดยครูเป็นผู้แนะนำ

๖. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ ๔ ตัวเลือก

จำนวน ๑๐ ข้อ

ขั้นตอนการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
เรื่อง ดีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน
โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ๔R

ศึกษาคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ทำแบบทดสอบก่อนเรียน

ฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ๔R
ซึ่งมีกิจกรรม ๖ ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นที่ ๑ S (Survey) การอ่านเนื้อเรื่องอย่างคร่าว ๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง
- ขั้นที่ ๒ Q (Question) การตั้งคำถาม
- ขั้นที่ ๓ R๑ (Read) การอ่านอย่างละเอียดเพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้
- ขั้นที่ ๔ R๒ (Record) การจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ตามความเข้าใจของตนเอง
- ขั้นที่ ๕ R๓ (Recite) การเขียนสรุปใจความสำคัญโดยใช้สำนวนของตนเอง
- ขั้นที่ ๖ R๔ (Reflect) การวิเคราะห์ วิวิจารณ์เรื่องที่อ่านแล้วแสดงความคิดเห็น

ทำแบบทดสอบหลังเรียน

ผ่านเกณฑ์

ไม่ผ่านเกณฑ์

ศึกษาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดต่อไป

ชุดที่ ๓ การอ่านจับใจความสำคัญนิทานบันเทิงใจ

วิธีการอ่านแบบ SQ๔R

วิธีการอ่านแบบ SQ๔R เป็นเทคนิคการสอนอ่านอย่างคร่าว ๆ มี ๖ ขั้นตอน คือ

๑. Survey (S) อ่านอย่างคร่าวๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง การอ่านในขั้นนี้ไม่ควรใช้เวลานานเกินไป การอ่านคร่าวๆ จะช่วยให้ผู้อ่านเรียบเรียงแนวคิดต่าง ๆ ได้

๒. Question (Q) การตั้งคำถาม จะทำให้ผู้อ่านมีความอยากรู้อยากเห็น ดังนั้นจึงเพิ่มความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านระลึกถึงความรู้เดิมที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้เร็ว และที่สำคัญก็คือ คำถามจะต้อง สัมพันธ์กับเรื่องราวที่กำลังอ่านในเวลาเดียวกันก็ควรจะต้องถามตัวเองดูว่า ใจความสำคัญที่ผู้เขียนกำลังพูดถึงอยู่นั้นคืออะไร ทำไมจึงสำคัญ สำคัญอย่างไร และเกี่ยวข้องกับอะไรหรือใครบ้าง ตอนไหนและเมื่อไร อย่างไรก็ตามควรพยายามตั้งคำถามให้ได้เพราะจะช่วยให้การ อ่านในขั้นต่อไปเป็นไปอย่างมีจุดหมายและสามารถจับประเด็นสำคัญได้ถูกต้องไม่ผิดพลาด

๓. Read (R๑) การอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้นๆ ซ้ำอย่างละเอียดและในขณะเดียวกัน ก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ ในขั้นนี้จะเป็นการอ่านเพื่อจับใจความ และจับประเด็นสำคัญๆ โดยแท้จริง ขณะที่กำลังอ่านอยู่ถ้าคำถามได้อีกก็อาจใช้วิธีจดบันทึกไว้ในที่ว่างริมหน้าหนังสือก่อนแล้วตั้งใจอ่านต่อไป จนกว่าจะได้รับคำตอบที่ต้องการ

๔. Record (R๒) ให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูลต่างๆ ที่ได้อ่านจากขั้นตอนที่ ๓ โดยมุ่งจด บันทึกในส่วนที่สำคัญและสิ่งที่จำเป็น โดยใช้ข้อความอย่างรัดกุมหรือย่อๆ ตามความเข้าใจของผู้เรียน

๕. Recite (R๓) ให้ผู้เรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ โดยพยายามใช้ภาษาของตนเอง ถ้ายังไม่แน่ใจในบทใดหรือตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่

๖. Reflect (R๔) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ วิจารณ์ บทอ่านที่ผู้เรียนได้อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ผู้เรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องหรือความคิดเห็นไม่สอดคล้อง บางครั้งอาจขยายความสิ่งที่ได้อ่านโดยการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับความรู้เดิมโดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ๓
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖
ชุดที่ ๓ การอ่านจับใจความสำคัญนิทานบันเทิงใจ

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๑ : การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้
ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ม.๖/๒ ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน
ท ๑.๑ ม.๖/๙ มีมารยาทในการอ่าน

สาระสำคัญ

นิทานเป็นเรื่องราวที่เล่าต่อ ๆ กันมาเป็นเวลานานมาแล้ว การเล่านิทานมีจุดมุ่งหมายก็เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน และให้ความรู้เพื่อสอนให้เป็นคนดี อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และบางครั้งก็สอดแทรกคติเพื่อเป็นข้อคิดและนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ ดังนั้น จึงต้องเรียนรู้หลักในการอ่านจะช่วยให้สามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)

1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของนิทานได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถบอกหลักในการอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานได้ถูกต้อง

ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

๓. นักเรียนสามารถอ่านจับใจความจากนิทานที่กำหนดให้โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ&R ได้
๔. นักเรียนตอบคำถามนิทานภายในเวลาที่กำหนดให้ได้

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)

๕. มีวินัย
๖. ใฝ่เรียนรู้
๗. มีจิตสาธารณะ
๘. ซื่อสัตย์สุจริต
๙. มุ่งมั่นในการทำงาน

สาระการเรียนรู้

ความหมายของนิทาน

ที่มาของนิทาน

แบบทดสอบก่อนเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖
ชุดที่ ๓ การอ่านจับใจความสำคัญนิทานบันเทิงใจ

คำชี้แจง

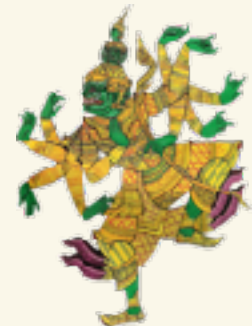
๑. แบบทดสอบมีจำนวน ๑๐ ข้อ เป็นข้อสอบชนิดเลือกตอบ ๔ ตัวเลือก
๒. เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดแล้วทำเครื่องหมาย (X) ลงในกระดาษคำตอบ

ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “กำเนิดทศกัณฐ์” แล้วตอบคำถามข้อ ๑ – ๕

กำเนิดทศกัณฐ์

นนทกเป็นยักษ์มีหน้าที่ล้างเท้าให้พวกเทวดาที่มาเฝ้าพระอิศวรที่บันไดเชิงเขาไกรลาส บรรดาเทวดาทั้งหลายเมื่อจะเข้าเฝ้าพระอิศวรก็ชอบหยอกเย้านนทกด้วยการตบหัว ลูบหน้าอ่อนผม นานเข้าผมบนศีรษะของนนทกก็ล้านเกลี้ยง นนทกโกรธพวกเทวดามากจึงไปเข้าเฝ้าพระอิศวรขอพร ขอให้นิ้วของตนเป็นเพชร จะชี้ใครก็ขอให้ตาย พระอิศวรมีพระเมตตาต่อนนนทกก็ประทานพรให้ นนทกดีใจจึงกลับมาทำหน้าที่อย่างเดิม เมื่อเทวดาเข้าเฝ้าพระอิศวรก็จับหัวนนทกเล่นเหมือนเช่นเคยนนทกจึงชี้นิ้วไปที่เทวดา พวกเทวดาถูกนิ้วเพชรของนนทกชี้ต่างก็ล้มตายลงเกลื่อนกลาด พระอินทร์จึงเข้าเฝ้าพระอิศวรแจ้งเหตุให้ทราบ พระอิศวรจึงให้พระนารายณ์ไปปราบนนทก พระนารายณ์แปลงกายเป็นนางเทพอัปสร เมื่อนนทกเห็นนางเทพอัปสรก็หลงรัก

นางเทพอัปสรบอกนนทกว่าตนเป็นนางรำของพระอิศวร ขอให้นนทกรำตามแล้วนางจะรับไม้ตรีแห่งรัก นนทกดีใจจึงรำตามจนถึงท่ารำที่เรียกว่าทำนาคาม้วนหางวง ซึ่งใช้นิ้วชี้ที่ขาของตนเอง นนทกจึงขาหักลง นางอัปสรจึงกลายเป็นพระนารายณ์และฆ่านนทก ก่อนตายนนทกกล่าวว่า พระนารายณ์มีสี่มือส่วนนนทกมีสองมือจะสู้พระนารายณ์ได้อย่างไร พระนารายณ์จึงตรัสว่าชาติหน้าขอให้นนทกไปเกิดเป็นทศกัณฐ์ มีสิบเศียร สิบหน้า ยี่สิบกร ส่วนพระนารายณ์ก็จะอวตารมากำเนิดเป็นพระราม ทำสงครามขับเคี่ยวกัน

จากวรรณคดีเรื่อง รามเกียรติ์

พระราชนิพนธ์โดย พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

๑. นนทกขอสิ่งใดจากพระอิศวร
 - ก. แหวนเพชร
 - ข. สร้อยเพชร
 - ค. นิ้วเพชร
 - ง. ไม้เท้าเพชร

๒. สิ่งที่นนทกขอจากพระอิศวรมีประโยชน์อย่างไร
 - ก. ชี้นตายแล้วให้ฟื้นได้
 - ข. ชีไปที่ใครคนนั้นตาย
 - ค. ทำให้ตนเองมีฤทธิ์แก่กล้า
 - ง. ทำให้ตนเองมีอายุยืนยาว

๓. ใครไปแจ้งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้พระอิศวรทราบ
 - ก. พระพรหม
 - ข. พระนารายณ์
 - ค. นนทก
 - ง. พระอินทร์

๔. พระนารายณ์แปลงกายเป็นใคร
 - ก. นางเทพอัปสร
 - ข. นางแก้วอัปสร
 - ค. นางเทพกิริยา
 - ง. นางอัปสรมณี

๕. ข้อใดกล่าวผิด
 - ก. พระนารายณ์มีสี่มือ
 - ข. ทศกัณฐ์มีสี่สิบหน้า
 - ค. นนทกไปเกิดเป็นทศกัณฐ์
 - ง. พระนารายณ์ไปเกิดเป็นพระราม

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๖ - ๗

มีชายคนหนึ่งนั่งรอที่สถานีกับเพื่อน รถจะมาเวลาเที่ยง ชายคนนั้นก็บอกให้เพื่อนไปดูเวลา เพื่อนก็ไปดูแล้วบอกว่ายังไม่เที่ยง ชายคนนั้นก็นั่งรอต่อไปอีกจนตะวันคล้อยไปแล้ว เขาก็ถามเพื่อนว่า นาฬิกาอยู่ไหนเขาจะไปดูเอง เพื่อนก็พาไปดู เขาก็ถามว่า “ไหนล่ะ” เพื่อนก็ชี้ให้ดู เขาอุทานออกมาด้วยความตกใจว่า “นี่มันตาชั่งนี่หว่า”

จากหนังสือ เรื่องการอ่านจับใจความ
แต่งโดย ทินรัตน์ จันทราภิรมย์

๖. นิทานเรื่องนี้จัดเป็นนิทานประเภทใด
 - ก. นิทานปรัมปรา
 - ข. นิทานตลกขบขัน
 - ค. นิทานท้องถิ่น
 - ง. นิทานเทพนิยาย
๗. ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายอย่างไรในการเขียน
 - ก. เพื่อให้ข้อคิดแก่ผู้อ่าน
 - ข. เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน
 - ค. เพื่อเสียดสี คนที่ชอบใช้ผู้อื่น
 - ง. เพื่อเตือนให้มีความรอบคอบ

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๘ - ๑๐

ไก่ตัวผู้สองตัวอยู่ในเล้าเดียวกัน ในเล้านี้มีไก่ตัวเมียอยู่หลายตัว แต่วิสัยของไก่ตัวผู้พ่อเล้า ซึ่งมักจะไม่วอมก้มหัวให้แก่กัน มันจึงมักจะตีกันอยู่เสมอ เพราะสาเหตุที่จะแย่งเป็นพ่อเล้าครอบครองไก่ตัวเมียทั้งหมดแต่เพียงผู้เดียว วันหนึ่ง ไก่ตัวผู้ทั้งคู่ก็เกิดปะทะกันอย่างหนักถึงขนาดแพ้ชนะ ไก่ตัวที่แพ้ต้องหนีไปหลบๆ ซ่อนๆ อยู่ในมุมมืด ไม่กล้าออกมาตีอีก ส่วนไก่ตัวที่ชนะนั้น ก็โลดโลดใจว่าตนเองเป็นผู้ชนะ นกอินทรีตัวหนึ่งบินผ่านมาเห็นเข้า ก็บินลงมาโฉบเอา ไก่พ่อเล้าตัวนั้นด้วยกรงเล็บแหลมคมของมัน ขึ้นไปทันที แล้วพาไปจากที่นั่น ไก่ตัวที่แพ้เลยได้เป็นพ่อเล้าแทน

จากหนังสือ เรื่องการอ่านจับใจความ
แต่งโดย ทินรัตน์ จันทราภิรมย์

๘. พฤติกรรมของไก่ทั้งสองตัวเปรียบได้กับสำนวนในข้อใด
 - ก. หัวเราะที่หลังดังกว่า
 - ข. แพ้เป็นพระชนะเป็นมาร
 - ค. เสือสองตัวอยู่ถ้ำเดียวกันไม่ได้
 - ง. คนโง่ยอมเป็นเหยื่อของคนฉลาด
๙. ไก่ตัวที่ชนะเป็นเหยื่อของนกอินทรีเพราะอะไร
 - ก. ทะนงตน
 - ข. หลงตัวเอง
 - ค. ประมาท
 - ง. เย่อหยิ่ง
๑๐. ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้คือข้อใด
 - ก. ไม่ควรรังแกผู้ที่อ่อนแอกว่า
 - ข. ไม่ควรยึดติดกับอำนาจาสนา
 - ค. ควรผูกมิตรดีกว่าสร้างศัตรู
 - ง. ควรมีความสามัคคีในหมู่คณะ

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

ชุดที่ ๓ การอ่านจับใจความสำคัญนิทานบันเทิงใจ

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว
และทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ

ชื่อ นามสกุล
ชั้น เลขที่

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

บัตรเนื้อหา

ชุดที่ ๓ การอ่านจับใจความสำคัญนิทานบันเท็งใจ

ความหมายของนิทาน

นิทาน หมายถึง เรื่องที่เล่าสืบต่อกันมา มุ่งให้เห็นความบันเทิง แทรกแนวคิด คติสอนใจจนเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของคนไทยอย่างหนึ่ง อาจเรียกนิทานพื้นบ้าน นิทานพื้นเมือง นิทานชาวบ้าน เป็นต้น

ที่มาของนิทาน

๑. มาจากความต้องการให้เกิดความสนุกสนาน บันเทิง จึงผูกเรื่องขึ้นหรือนำเรื่องไปผสมผสานกับเรื่องที่มีอยู่เดิม

๒. มาจากความต้องการอบรมสั่งสอนในแง่ของพุทธศาสนาให้ความรู้ ด้านศีลธรรม เพื่อให้การอบรมสั่งสอนให้คนประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม อยู่ในกฎระเบียบของสังคม เช่น นิทานธรรมบท นิทานอีสป เป็นต้น

๓. มาจากการยกตัวอย่างประกอบคำอธิบายจึงมีการสมมติเรื่องราวขึ้นมาเพื่อให้เข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น

ประเภทของนิทาน

ประเภทของนิทานแบ่งออกตามรูปแบบได้ ๕ ประเภท คือ

๑. นิทานปรัมปรา (Fairy tale)

เป็นนิทานที่มีเรื่องค่อนข้างยาว เป็นเรื่องสมมติว่าเกิดขึ้นในที่ไหนที่หนึ่ง ไม่กำหนดชัดเจนว่าที่ไหน ตัวเอกของเรื่องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติพิเศษ บางประการใดประการหนึ่ง เช่น เป็นผู้มียานพาหนะ มีฤทธิ์เดช ทำให้ศัตรูพ่ายแพ้ได้ ถ้าเป็นหญิงมักได้แต่งงานกับชายสูงศักดิ์ เช่น ปลาบู่ทอง สโนไวท์ และซินเดอเรลลา และมักขึ้นต้นว่า “กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว.....”

๒. นิทานท้องถิ่น (Legend) เป็นนิทานที่มีเรื่องสั้นกว่านิทานปรัมปรา มักเป็นเรื่องเกี่ยวกับความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี หรือคตินิยม แต่ว่าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงหรือมีเค้าความจริง มีบุคคลจริงๆ มีสถานที่จริงๆ

๓. นิทานเทพนิยาย (Myth) เป็นนิทานที่มีเทพดา นางฟ้า เป็นตัวเอกของเรื่อง เช่น เมขลา รามสูร ท้าวมหาสงกรานต์

๔. นิทานเรื่องสัตว์ (Animal tale) เป็นนิทานที่มีตัวเอกเป็นสัตว์และมีความคิดและการกระทำต่างๆ ตลอดจนพูดจาอย่างคน หรืออาจมีคนเกี่ยวข้องกับอยู่ด้วย ทั้งคนทั้งสัตว์สามารถพูดจาโต้ตอบและปฏิบัติต่อกันได้ นิทานประเภทนี้แบ่งได้เป็น ๒ ประเภท ได้แก่

๔.๑ นิทานเรื่องสัตว์ประเภทคติธรรม (Fable) ได้แก่ นิทานอีสป ชาดกต่าง ๆ

๔.๒ นิทานเรื่องสัตว์ประเภทเล่าซ้ำ หรือเล่าไม่รู้จบ (Commutative) เช่น เรื่องยายกะตา

๕. นิทานตลกขบขัน (Jest) เป็นนิทานเรื่องสั้นๆ จุดสำคัญของเรื่องอยู่ที่ไม่น่าจะเป็นไปได้ต่าง ๆ อาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับความโง่ กลโกง การแกล้งแสด การแสดงปฏิภาณไหวพริบ

คุณค่าของนิทาน

๑. นิทานให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน การเล่านิทานในโอกาสต่างๆ ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน ช่วยผ่อนคลายความเครียดขณะทำงาน หรือหลังจากการทำงานหนักมา
๒. นิทานช่วยกระชับความสัมพันธ์ ทำให้ผู้ใหญ่และเด็ก หรือแม้แต่ผู้ใหญ่กับผู้ใหญ่ ด้วยกันก็ได้ใกล้ชิดสนิทสนมกัน
๓. นิทานให้การศึกษาและเสริมสร้างจินตนาการ เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้ลักษณะมนุษย์จากตัวละคร ในนิทาน เรียนรู้เกี่ยวกับอุปสรรคตลอดจน การเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ในชีวิตนิทาน ที่มีเรื่องราวฟ้า อภินิหารต่างๆ ยังช่วยเสริมสร้าง จิตนาการของเด็ก ๆ ทำให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
๔. นิทานให้ข้อคิดและคติเตือนใจ นิทาน ไม่ได้ให้แต่ความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่ผู้ฟังเท่านั้น มีนิทานเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะนิทานคติ จะให้ข้อคิด แก่ใดแง่หนึ่ง เป็นการปลูกฝังคุณธรรมต่างๆ ที่สังคมพึงประสงค์แก่ผู้ฟังด้วย
๕. นิทานช่วยสะท้อนให้เห็นสภาพของสังคมในอดีตหลายๆ ด้าน เช่น วิถีชีวิตตลอดจน ประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ เป็นต้น ถ้าผู้ฟังรู้จักสังเกต วิเคราะห์นิทานต่างๆ เหล่านี้ ก็จะทำให้ เกิดความเข้าใจสภาพวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นต่างๆ อย่างแท้จริง

หลักการอ่านจับใจความจากนิทาน

การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานอาจใช้หลักการอ่านจับใจความสำคัญ เหมือนการอ่านเรื่องยาว ๆ ทั่วไป คือเน้นการสรุปสาระสำคัญของเรื่อง ในลักษณะการย่อ ความซึ่งมีขั้นตอนการอ่านดังนี้

๑. ตั้งใจอ่าน มีสมาธิในการอ่าน
๒. อ่านเรื่องราวนั้น ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง
๓. สรุปหรือจับใจความสำคัญ ว่าเป็นเรื่องอะไร มีใคร ทำอะไร กับใครที่ไหน เมื่อไร ทำอย่างไร
๔. ทบทวนความบางตอน หรือสาระบางเรื่องที่ยังเข้าใจ ไม่ชัดเจนให้เข้าใจ
๕. สังเกตดูว่าผลสุดท้ายของเรื่องนั้นเกิดอะไรขึ้นบ้าง
๖. พิจารณาว่าเรื่องมีสาระหรือความสำคัญอยู่ที่ใด มีแง่คิดคติธรรม หรือคำสอนแก่ผู้อ่านอย่างไรบ้าง
๗. สรุปความคิด ทำบันทึกช่วยจำ ย่อความ ตอบคำถาม หรือทำกิจกรรมต่างๆ ตามวัตถุประสงค์

บัตรกิจกรรมที่ ๑ ชุดที่ ๓ การอ่านจับใจความสำคัญนิทานบันเทิงใจ

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง ก่องข้าวน้อย อ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบการอ่าน SQ๔R มี ๖ ขั้นตอน แล้วตอบคำถามให้ถูกต้องลงในช่องว่าง

ก่องข้าวน้อย

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ที่ตำบลบ้านตาตอง จังหวัดยโสธร มีกระต่ายนายคนหนึ่งมีอาชีพในการทำนา เขาเป็นคนที่มีความขยันขันแข็ง ปรารถนาดี ไม่ค่อยคิดหน้าคิดหลัง วันหนึ่งเขาออกไปทำนาแต่เช้า ครั้นตกสายรู้สึกหิวจึงปลดควายออกแล้วไปนั่งคอยแม่อยู่ที่คันนา เขาคอยแม่อยู่เป็นเวลานาน ก็ไม่เห็นแม่มาสักที ความหิวก็รู้สึกว่าจะหิวมากขึ้น เขายังคิดถึงแม่ว่าเอาข้าวมาให้เขาบ้าง เขาก็ยิ่งหิวมากขึ้นเป็นทวีคูณ เขารออยู่จนตะวันขึ้นสูง ความหิวทำให้เขามีอารมณ์หงุดหงิดมากขึ้น

ในขณะที่อารมณ์ของเขากำลังพลุ่งพล่านอยู่นั้นเอง เขาก็แลเห็นแม่ของเขาเดินกระเຍ่งกระเเย่งมาแต่ไกล แทนที่เขาจะรู้สึกสงสารแม่ที่แก่ชราต้องทรมานสังขาร เอาข้าวมาส่ง เขากลับรู้สึกว่าเขาช่างไม่ห่วงใยเอาเสียเลย มัวแต่เดินอืดอาดอยู่นั่นแล้ว และเมื่อแม่เข้ามา

ใกล้ เขาได้แลเห็นก่องข้าวเหนียวที่แม่นำมานั้นเล็กไม่ใหญ่เหมือนกับที่เขาคิด ความที่กลัวว่าจะไม่พอกินทำให้เขาเกิดโมโหมากขึ้น จึงต่อว่าแม่ว่า

“ทำไมแม่มาช้านัก ฉันหิวจะทนไม่ไหวอยู่แล้วเห็นไหม”

“โง่ลูกเอ๋ย” แม่พูดเสียงสั้นๆ ด้วยความเหนื่อย “แม่ก็ไม่ได้ไปไกลที่ไหนรับหุงกลั้วลูกจะหิวเหมือนกันเสร็จแล้วก็รีบมานี่แหละ ข้าวยังอุ่นๆ อยู่เลย กินเสียซิลูก”

“นี่นะรีขนาดรีบ ตะวันโด่งเกือบจะเที่ยงอยู่แล้ว” ลูกชายพูดเสียงสะบัดๆ

“โธ่แม่แก่แล้ว จะให้เดินเหินว่องไวได้ยังไงกัน เอ้า แม่ปิ้งเนื้อมาให้ด้วย” ผู้เป็นแม่ยื่นก๋องข้าวให้ อย่างไม่ถือโกรธ

“นี่แม่จะแกล้งฆ่าฉันรึยังไง ถึงได้เอาข้าวใส่ก๋องมานิดเดียว มันจะพอกินรี” ลูกชายยังทำเสียง อย่างไม่พอใจ

“ลองกินก่อนเถิดลูก” แม่ตอบเสียงอย่างปรานี
ลูกชายกำลังโมโหหัวไม่ได้คิดหน้าคิดหลัง
คว้าได้แอกก็ปรีเข้าไปหาแม่ทันที

“ฉันบอกว่าหิวๆ แล้วยังเอาข้าวมาให้นิดเดียว
อย่างนี้ใช้ได้ที่ไหน”

“โธ่ลูกของแม่ ลองกินดูก่อนเถอะ ถึงก๋องน้อยก็แน่นนะ” แม่พูดด้วยท่าทางงกเงิ่นเมื่อเห็นลูกชาย
ถือแอกทำท่าไม่ตีเช่นนั้น

เจ้าลูกชายอารมณ์กำลังขุ่นมัว ได้ยินเสียงแม่พูดเหมือนเสียงของศัตรู ก็เลยตีแม่ด้วย แอกล้มลง
ขาดใจตาย แต่เขาก็ไม่รู้สึกรู้ว่าที่ทำไปนั้นเป็นความผิด ตีแม่แล้วก็กลับมากินข้าวแต่กินไปได้หน่อยหนึ่งก็
รู้สึกอึด ข้าวเหลืออีกตั้งครึ่งค่อนก๋อง พอหายหิวเขาก็ระลึกได้ว่า ที่เขาตีแม่ตายนั้นผิดนัก เขาโผล่เข้าไปเขย่า
ร่างของแม่ และร้องเรียกราวกับจะเรียกวินญาณของแม่ให้ กลับคืนมา

“โธ่แม่จ๋า แม่ของลูก ลูกผิดไปแล้ว แม่กลับมาเถิด แม่อย่าตายเลยนะแม่ โธ่ฉัน
เลวร้ายถึงเพียงนี้เชียวนะ แม่จำยกโทษให้ฉันเถิด”

ร่างของแม่อังคณอนนิ่ง แม่ไม่มีวันฟื้นขึ้นมาได้อีกแล้ว แม่ตายเพราะฝีมือของลูก เขากลายเป็นคน
เนรคุณแม่ เป็นคนฆ่าแม่ จิตใจของเขาเริ่มสำนึกผิดและคิดถึงแต่การกระทำ
อันเลวร้ายของเขาอยู่ทุกขณะจิต แม้เวลาที่เขา กำลังหลับอยู่ก็ต้องสะดุ้งผวา
เพราะได้ยินแต่เสียงแม่บอกเขาว่า

“กินเสียเถิดลูกเอ๋ย ถึงก๋องน้อยก็แน่นนะ”

เขาทรมานต่อไปไม่ไหว จึงปรึกษากับพระ
ผู้ใหญ่ว่าจะอย่างไรจึงจะดับทุกข์อันยิ่งใหญ่
นี้ได้ ผลที่สุดก็ได้รับคำแนะนำให้สร้างพระธาตุ
อุทิศส่วนบุญส่วนกุศลไปให้แม่ บาปที่ทำไว้ก็จะ
ลดน้อยลง จิตใจของเขาก็จะสบายขึ้นบ้าง
เมื่อได้รับคำแนะนำเช่นนั้นแล้ว เขาก็สร้าง
พระธาตุองค์หนึ่งขึ้น มีรูปลักษณะคล้ายก๋องข้าว
ที่แม่ใส่ข้าวเหนียวไปให้เขากิน พระธาตุนั้น
จึงได้ชื่อว่า “ธาตุก๋องข้าวน้อย” มาจนถึงทุกวันนี้

เรียบเรียงจาก วรรณกรรมพื้นบ้านทางภาคอีสาน

ขั้นที่ ๑ Survey (S) ให้นักเรียนอ่านนิทาน เรื่อง ก่องข้าวน้อย โดยอ่านผ่าน ๆ ให้จบความก่อน เพื่อจะได้รู้ว่า เรื่องนั้นเกี่ยวกับอะไร จุดสำคัญอยู่ที่ตอนใด

ขั้นที่ ๒ Question (Q) ให้นักเรียนช่วยตั้งคำถามเรื่องที่อ่านให้ได้มากที่สุด

ขั้นที่ ๓ Read (R๑) การอ่านข้อความตอนนั้น ซ้ำอย่างละเอียดและในขณะเดียวกัน ก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ ในขั้นนี้จะเป็นการอ่านเพื่อจับใจความและจับประเด็นสำคัญ ๆ

ขั้นที่ ๔ Record (R๒) บันทึกรายละเอียดของข้อความหรือเรื่องที่อ่านได้โดยใช้คำถาม ว่าใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไรและทำไม

ขั้นที่ ๕ Recite (R๓) ให้ผู้เรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ โดยพยายามใช้ภาษาของตนเอง ถ้ายังไม่แน่ใจในบทใดหรือตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่ หาเหตุผลในการนำเสนอความคิดเห็นของผู้เขียนที่เหมาะสม

ขั้นที่ ๖ Reflect (R๔) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ วิเคราะห์ ข้อมูลที่อ่านว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไรสรุปแนวคิดหรือข้อคิดของผู้เขียนและของนักเรียนเองที่ได้ จากเรื่องที่อ่านนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

แบบทดสอบปฏิบัติการที่ ๑
เรื่อง ก่องข้าวน้อย

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๑. เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นที่ไหน
 - ก. บ้าน
 - ข. คันทนา
 - ค. ในสวน
 - ง. กลางทุ่งนา
๒. คำว่า “กระทาชายหนุ่ม” หมายถึงข้อใด
 - ก. ชายหนุ่ม
 - ข. ชาวนา
 - ค. ชายสูงอายุ
 - ง. คนยากจน
๓. เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นทางภาคใด
 - ก. ภาคกลาง
 - ข. ภาคอีสาน
 - ค. ภาคเหนือ
 - ง. ภาคใต้
๔. เพราะเหตุใดลูกชายจึงโกรธแม่
 - ก. เมื่อนำข้าวมาให้ให้น้อย
 - ข. แม่เดินอืดอาด
 - ค. แม่มาผิดเวลา
 - ง. เขากำลังหิวข้าว

๕. ลูกชายใช้สิ่งใดทำร้ายแม่จนเสียชีวิต
- ก. เกรียน
 - ข. เคียว
 - ค. แอก
 - ง. ค้อนไถ
๖. เขาทำวิธีใดในการลบล้างบาปที่ทำไว้
- ก. สร้างพระธาตุ
 - ข. สร้างพระประธาน
 - ค. ฆ่าตัวตายตาม
 - ง. บวชตลอดชีวิต
๗. ปัจจุบันพระธาตุกองข้าวน้อยอยู่ในจังหวัดใด
- ก. อุตรดิตถ์
 - ข. อุทัยธานี
 - ค. อุตรธานี
 - ง. ยโสธร
๘. จังหวัดใดอยู่ในภาคเดียวกันกับจังหวัดยโสธร
- ก. ชุมพร
 - ข. เพชรบูรณ์
 - ค. บุรีรัมย์
 - ง. สระแก้ว
๙. จากเรื่องนี้ข้อใดเป็นลักษณะของแม่
- ก. เป็นคนประหยัด
 - ข. รักและห่วงใยลูก
 - ค. เป็นคนไม่ตรงเวลา
 - ง. เป็นคนขี้โมโห

๑๐. จากเรื่องนี้ให้คิดในเรื่องใดมากที่สุด

- ก. ความเมตตา
- ข. ความมีน้ำใจ
- ค. ความซื่อสัตย์
- ง. ความกตัญญู

บัตรกิจกรรมที่ ๒ ชุดที่ ๓ การอ่านจับใจความสำคัญนิทานบันเทิงใจ

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง ศิกทรพี อ่านจับใจความโดยใช้
รูปแบบการอ่าน SQ๔R มี ๖ ขั้นตอน แล้วตอบคำถามให้ถูกต้องลงในช่องว่าง

ศิกทรพี

นนทกาลเป็นยักษ์เฝ้าประตูกำแพง
ชั้นในของพระอิศวรอยู่คนเดียวไม่มีคู่
เป็นเวลาหมื่นปี วันหนึ่งเห็นนางเทพ
มาลี พระสนมของพระอิศวรนั่งร้อย
ดอกไม้อยู่ก็เกิดความรัก จึงเด็ด
ดอกไม้ขว้างไปที่ตัวนางเทพมาลี
นางเทพมาลีโกรธมากจึงนำเรื่องไป

ทูลฟ้องพระอิศวร พระอิศวรกริ้วมากจึงสาปให้นนนทกาลไปเกิดเป็นควายป่าชื่อทรพา และต้องถูกลูกชาย
ชื่อทรพี ฆ่าตาย จึงจะพ้นคำสาปกลับมาเป็นนายประดุ ญ เขาไกรลาส ตามเดิม

พอสิ้นคำสาปนนนทกาลก็กลับเพศเป็น
ควายชื่อทรพา มีกำลังมาก ได้นางควาย
เป็นบริวารถึงห้าพันตัว หากนางควายตัวใด
มีลูกเป็นตัวผู้จะถูกฆ่าตายเสียทุกครั้ง
ครั้งนั้นมี นางควายตัวเมียชื่อนิลาได้ตั้งท้อง
จึงแอบไปคลอดลูกในถ้ำแก้วสุรกานต์
เป็นควายตัวผู้และฝากเทวดาในถ้ำให้ช่วยเลี้ยงดู
เทวดาจึงตั้งชื่อลูกควายว่าทรพี แล้วพากันปกป้องรักษาโดยประจำอยู่ที่เขาทั้งสองและเท้าทั้งสอง
ทำให้มีอิทธิฤทธิ์ เมื่อทรพีเติบโตขึ้นก็คอยวัดรอยเท้าพ่อ เมื่อเห็นว่าใหญ่เท่ากันแล้วก็ไปทำต่อสู้ กับ
ทรพาและได้ขวิดทรพาตาย ทรพีเกิดความกำแหง คิดว่าตนมีฤทธิ์มากจึงไปทำต่อสู้กับเทพเจ้า
ประจำป่าหิมพานต์ เทวดาผู้รักษาภูเขาทั้งห้า พระสมุทรร แต่เทวดาทุกองค์ปฏิเสธ

และบอกให้ทรีไปที่เขาไกรลาส เมื่อทรีได้พบพระอิศวรก็ทำให้มาต่อสู้กัน พระอิศวรโกรธมากจึงบอกให้ไปสู้กับพาลี แล้วสาปว่าให้ทรีตายในการสู้รบครั้งนี้

ทรีจึงตรงไปยังเมืองขีดขินทำต่อสู้กับพาลี ตั้งแต่เช้าจนเย็นก็ไม่มีใครแพ้ชนะใครชนะ พาลีจึงออกอุบายให้ไปต่อสู้กันในถ้ำแก้วสุรกานต์ เมื่อแพ้จะได้ไม่ตายใคร ทรีตอบตกลงจากนั้น พาลีได้สั่งสุครีพผู้เป็นน้องว่าภายใน ๗ วัน ถ้าพ่ายยังไม่กลับออกมาให้ไปดูลีเล็ดที่หน้าถ้ำ ถ้าเห็นว่าลีเล็ดชั้นแสดงว่าเป็นลีเล็ดของควายทรี ถ้าเป็นลีเล็ดไสนั้นแสดงว่าเป็นลีเล็ดของตน จึงให้พวกลิงชนหินมาปิดปากถ้ำไว้อย่าให้ใครมาพบศพได้ วันรุ่งขึ้นพาลีก็นำไปต่อสู้กับทรีตามนัด ต่อสู้กันถึง ๗ วัน ก็ไม่มีใครชนะพาลีจึงประหลาดใจ คิดว่าทรีจะต้องมีเทวดารักษาอยู่ จึงออกอุบายถามทรีไปว่า เทวดาองค์ใดคอยให้ความช่วยเหลือ และคุ้มครองท่านอยู่ จึงทำให้ท่านมีฤทธิ์มากถึงเพียงนี้ ฝ่ายทรีผู้พระนางหลงตนก็ร้องตอบ ไปว่า ตนมีฤทธิ์

ด้วยเขาทั้งสองของตนเอง ไม่มีเทวดาองค์ใดช่วยคุ้มครองอยู่ พาลีได้โอกาสจึงร้องบอกเทวดาทั้งหลายที่สิงอยู่ในตัวทรีว่า ควายตัวนี้อกตัญญูไม่รู้จักบุญคุณผู้ที่คอยคุ้มครอง อย่าได้อยู่รักษาต่อไปอีกเลย เทวดาทั้งหลายเห็นจริงตามพาลี จึงออกจากเขาและขาของทรี ทำให้ทรีไม่มีฤทธิ์เดชเหมือนเคย จึงถูกพาลีฆ่าตายในที่สุด

จากวรรณคดี เรื่อง รามเกียรติ์

พระราชนิพนธ์โดย พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

ขั้นที่ ๑ Survey (S) ให้นักเรียนอ่านนิทาน เรื่อง ศีกรรพี โดยอ่านผ่านๆให้จบความก่อน เพื่อจะได้รู้ว่า เรื่องนั้นเกี่ยวกับอะไร จุดสำคัญอยู่ที่ตอนใด

ขั้นที่ ๒ Question (Q) ให้นักเรียนช่วยตั้งคำถามเรื่องที่อ่านให้ได้มากที่สุด

ขั้นที่ ๓ Read (R๑) การอ่านข้อความตอนนั้น ซ้ำอย่างละเอียดและในขณะเดียวกันก็ ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ ในขั้นนี้จะเป็นการอ่านเพื่อจับใจความและจับประเด็น สำคัญๆ

ขั้นที่ ๔ Record (R๒) บันทึกรายละเอียดของข้อความหรือเรื่องที่อ่านได้โดยใช้คำถามว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไรและทำไม

ขั้นที่ ๕ Recite (R๓) ให้ผู้เรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ โดยพยายามใช้ภาษาของตนเอง ถ้า ยังไม่แน่ใจในบทใดหรือตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่ หาเหตุผลในการนำเสนอความคิดเห็นของผู้เขียน ที่เหมาะสม

ขั้นที่ ๖ Reflect (R๔) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ วิจัย ข้อมูลที่อ่านว่ามีความสัมพันธ์กัน อย่างไรสรุป แนวคิดหรือข้อคิดของผู้เขียนและของนักเรียนเองที่ได้ จากเรื่องที่อ่านนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน อย่างไร

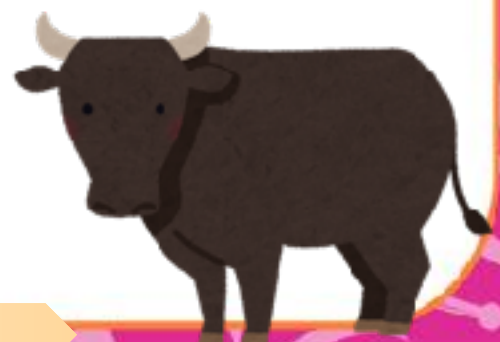

แบบทดสอบบัตริยกรรมที่ ๒
เรื่อง ศิกทรพี

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๑. นนทกาลมีหน้าที่อะไร
 - ก. รับใช้ทั่วไป
 - ข. เฝ้าประตูชั้นใน
 - ค. เฝ้าอุทยานชั้นนอก
 - ง. ล้างเท้าให้เทวดา
๒. พระอิศวรสาปให้นนทกาลไปเกิดเป็นสัตว์ชนิดใด
 - ก. สกุนดา
 - ข. ไอยรา
 - ค. พาชี
 - ง. กระบือ
๓. พระอิศวรประทับอยู่ที่ใด
 - ก. เขาไกรลาส
 - ข. เขาตริภุญ
 - ค. สวรรค์ชั้นดุสิต
 - ง. ป่าหิมพานต์
๔. ทรพีเป็นลูกของใคร
 - ก. พระอิศวรกับนางเทพมาลี
 - ข. ทรพากับนางสำลาน
 - ค. ทรพากับนางนิลา
 - ง. พาลีกับนางศิลา

๕. เมื่อทรพีฆ่าทรพาทายแล้ว ได้ไปทำต่อสู้อยู่กับใครอีก

- ก. เทพเจ้าผู้รักษาป่าหิมพานต์
- ข. เทวดาผู้รักษาภูเขาทั้งห้า
- ค. เทวดาผู้รักษาพระสมุทร
- ง. ถูกทุกข้อ

๖. เหตุใดทรพีจึงมีกำลังมาก

- ก. พระอิศวรคุ้มครองอยู่
- ข. เทวดาทั้งห้าคุ้มครองอยู่
- ค. เทวดาทั้งหกคุ้มครองอยู่
- ง. วิญญาณทรพาคู่ครองอยู่

๗. เหตุใดพาลีจึงชวนทรพีไปสู่กันในห้อง

- ก. เพื่อลวงไปฆ่าได้สะดวก
- ข. เพื่อต้องการไปสังฆาน้องและภรรยา
- ค. เพื่อต้องการให้เทวดาทั้งหกออกจากห้อง
- ง. เพื่อถ้าตายแล้วไม่ต้องการให้ใครเห็นศพ

๘. “ถ้าเลือดชั้นนั้นเลือด เลือดไหลเหลวมานั้นเลือด”

จงเติมข้อความลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

- ก. ทรพี พาลี
- ข. ทรพี ทรพา
- ค. พาลี ทรพี
- ง. ทรพา พาลี

๙. เหตุใดทรพีจึงถูกฆ่าตาย

- ก. เพราะอกตัญญูต่อทรพา
- ข. เพราะถูกเทวดาสาปแช่ง
- ค. เพราะไม่รู้คุณเทวดาที่สิงอยู่
- ง. เพราะถ้าถูกปิดทำให้มองไม่เห็นศัตรู

๑๐. ตอนศึกทพเป็นที่มาของสำนวนไทยว่า

- ก. ลูกทพี ลูกออกตัณญ
- ข. ลูกทพี วัตรอยเท้า
- ค. ลูกนอกคอก วัตพื้นที่
- ง. ลูกทพี ลูกเนรคุณ

บัตรกิจกรรมที่ ๓ **ชุดที่ ๓ การอ่านจับใจความสำคัญนิทานบันเทิงใจ**

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง ทีแกขำมีว่า ทีข้าแกอย่าไว้อ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบการอ่าน SQ๔R มี ๖ ขั้นตอนแล้วตอบคำถามให้ถูกต้องลงในช่องว่าง

ทีแกขำมีว่า ทีข้าแกอย่าไว้อ

ในกาลเวลาช้านานมาแล้ว มีพ่อค้าสองนาย คนหนึ่งอาศัยอยู่ในเมือง อีกคนหนึ่งอยู่ที่ชานเมือง หรือที่คนเมืองมักเรียกว่า บ้านนอก ทั้งสองคบหากันเป็นมิตรสหายมาช้านานแล้ว อยู่มาวันหนึ่งพ่อค้าบ้านนอกซึ่งมีอาชีพขายเครื่องเหล็ก มีธุระจำเป็นต้องไปต่างเมืองหลายวัน จึงนำเครื่องเหล็กมาฝากไว้กับพ่อค้าชาวเมือง ต่อหน้าพ่อค้าบ้านนอกนั้น เขาได้รับปากว่าจะดูแลเครื่องเหล็กทั้งหลายที่พ่อค้าบ้านนอกฝากไว้เป็นอย่างดี แต่ภายในจิตใจนั้นได้เกิดความ ละโมบ ครั้นพอเพื่อนเกลอคล้อยหลังไป เขาได้นำเครื่องเหล็กไปขาย ซึ่งได้เงินมากมาย

เมื่อพ่อค้าบ้านนอกเดินทางกลับจากต่างเมือง และมารับเครื่องเหล็กที่ฝากไว้ พ่อค้า ชาวเมืองได้แจ้งว่าเครื่องเหล็กนั้นถูกหนุวยร้ายกตกินเสียหมดแล้ว พร้อมกับพาไปดูห้องเก็บของที่เขาอนุมูลหนุมาร้อยไว้เพื่อตอบพ่อค้าบ้านนอก แม้จะเป็นพ่อค้าบ้านนอกแต่เล่ห์กลเช่นนี้ก็หาทำให้เขาหลงเชื่อไม่ เขารู้ว่าเพื่อนเกลอยักยอกบดบังเครื่องเหล็กไว้เสียแล้ว จึงคิดกลอุบายที่จะสั่งสอนพ่อค้าชาวเมืองขึ้น โดยทำที่ว่าจะชวนบุตรชายของเพื่อนไปอาบน้ำยัง ทำน้ำใกล้บ้าน แต่ความจริงแล้วเขานำไปฝากไว้กับเพื่อนอีกคนหนึ่ง จากนั้นจึงรีบวิ่งมาทำอุบายแฉพ่อค้าชาวเมืองผู้ฉ้อฉลว่า บุตรชายของเขาถูกเหยี่ยวฉกไปเสียแล้ว

พ่อค้าชาวเมืองโกรธเป็นอันมาก ต่อว่าพ่อค้าบ้านนอกให้นำบุตรชายของเขาคืนมาให้ได้ พร้อมกับแสดงความเห็นว่าบุตรชายของเขาไม่ได้ถูกเหยี่ยวฉกไปอย่างแน่นอน ในโลกนี้จะมีเหยี่ยวยักษ์ที่สามารถฉกคนตัวโตๆ ไปได้หรือ....

นายวานิชบ้านนอกได้ที่จึงได้กลับว่าย่อมมีแน่ เพราะยังมีหนูที่กินเหล็กได้ คำตอบนี้ เกล่อเก่าที่ตนยกยอกเครื่องเหล็กไปขายเพิ่มความโกรธให้กับพ่อค้าจอมฉ้อฉล เขาตวาดและออกคำสั่งให้นำบุตรชายมาคืนอีกครั้ง เป็นโอกาสดีของนายวานิชบ้านนอก เขาจึงเสนอ ข้อแลกเปลี่ยนว่า หากต้องการบุตรชายคืนละก็ให้นำเครื่องเหล็กมาคืนก่อน เพราะเขารู้ดี เรื่องกลอุบายที่เพื่อนนำมูลหนูมาโรยในห้องเก็บของ แล้วบอกว่าหนูกินเหล็กหมดแล้ว

ด้วยความรักและเป็นห่วงบุตรชาย พ่อค้าชาวเมืองจึงยอมสารภาพว่า เขาได้นำเครื่องเหล็กไปขายเสียหมดแล้ว แต่จะยินยอมจำคืนเป็นเงินให้สองเท่า เมื่อได้ยินเช่นนี้พ่อค้าบ้านนอกก็นำบุตรชายของเพื่อนมาส่งคืน และรับเงินค่าเสียหายไป

นิทานชาดกเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า อย่าคิดว่าเรามีปัญญาเหนือผู้อื่น จะใช้เล่ห์เหลี่ยม หลอกลวง เขาได้ฝ่ายเดียว เพราะอาจมีคนรู้ทันและซ่อนกลได้ สมดังภาษิตที่ว่า “เกลือกจี้มเกลือก”

จาก หนังสือนิทานชาดก

โดย อนันนยช

ขั้นที่ ๑ Survey (S) ให้นักเรียนอ่านนิทาน เรื่องที่แกขำมีว่า ที่ข้าแกอย่าไวโดย อ่านผ่านๆ ให้จบความก่อน เพื่อจะได้รู้ว่า เรื่องนั้นเกี่ยวกับอะไร จุดสำคัญอยู่ที่ตอนใด

ขั้นที่ ๒ Question (Q) ให้นักเรียนช่วยตั้งคำถามเรื่องที่อ่านให้ได้มากที่สุด

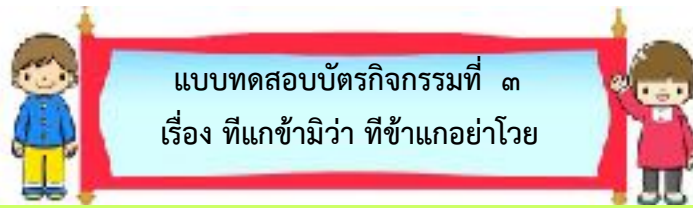
ขั้นที่ ๓ Read (R๑) การอ่านข้อความตอนนั้น ซ้ำอย่างละเอียดและในขณะเดียวกันก็ค้นหา คำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ ในขั้นนี้จะเป็นการอ่านเพื่อจับใจความและจับประเด็น สำคัญๆ

ขั้นที่ ๔ Record (R๒) บันทึกรายละเอียดของข้อความหรือเรื่องที่อ่านได้โดยใช้คำถาม ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไรและทำไม

ขั้นที่ ๕ Recite (R๓) ให้ผู้เรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ โดยพยายามใช้ภาษาของตนเองถ้ายังไม่แน่ใจในบทใดหรือตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่ หาเหตุผลในการนำเสนอความคิดเห็นของผู้เขียนที่เหมาะสม

ขั้นที่ ๖ Reflect (R๔) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ วิเคราะห์ ข้อมูลที่อ่านว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไรสรุปแนวคิดหรือข้อคิดของผู้เขียนและของนักเรียนเองที่ได้ จากเรื่องที่อ่านนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันอย่างไร

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๑. คนในเมืองมักเรียกคนต่างจังหวัดว่าอย่างไร
 - ก. บ้านนา
 - ข. บ้านป่า
 - ค. บ้านทุ่ง
 - ง. บ้านนอก
๒. อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้พ่อค้าชาวเมืองนำเหล็กของเพื่อนไปขาย
 - ก. ความอยากได้
 - ข. ความยากจน
 - ค. ความหวังดี
 - ง. ความอิจฉาริษยา
๓. พ่อค้าชาวเมืองได้บอกกับเพื่อนว่าอย่างไร
 - ก. มีคนมาขอไป
 - ข. เหล็กถูกขโมยไป
 - ค. เหล็กถูกหนูกินหมด
 - ง. เหล็กเป็นสนิมจึงทิ้งไป
๔. พ่อค้าบ้านนอกออกอุบายทำที่ชวนบุตรชายพ่อค้าชาวเมืองไปไหน
 - ก. ดูลิเกที่วัด
 - ข. อาบน้ำที่ท่าน้ำ
 - ค. ซื้อของที่ตลาด
 - ง. ไปเที่ยวในเมือง

๕. ความจริงแล้วลูกชายของพ่อค้าชาวเมืองอยู่ที่ไหน
- ก. บ้านของเพื่อนพ่อค้าบ้านนอก
 - ข. บ้านของเพื่อนพ่อค้าชาวเมือง
 - ค. โรงเรียน
 - ง. สวนสนุก
๖. พ่อค้าบ้านนอกมาบอกพ่อค้าชาวเมืองว่าลูกของเขาเป็นอย่างไร
- ก. ถูกรถชน
 - ข. ถูกจับไปเรียกค่าไถ่
 - ค. ถูกเสื่อย้ำกิน
 - ง. ถูกเหยี่ยวฉกไป
๗. พ่อค้าชาวเมืองยินยอมจ่ายค่าเสียหายเป็นเงินเท่าไร
- ก. หนึ่งเท่าของราคาเหล็กที่ขายไป
 - ข. สองเท่าของราคาเหล็กที่ขายไป
 - ค. สามเท่าของราคาเหล็กที่ขายไป
 - ง. สี่เท่าของราคาเหล็กที่ขายไป
๘. ละโมบ มีความหมายตรงกับข้อใด
- ก. เลิศ
 - ข. ลาภ
 - ค. โลภ
 - ง. เล่ห์
๙. “เกลือกจิ้มเกลือก” หมายความว่าอย่างไร
- ก. ทำอะไรไม่จริงจัง
 - ข. ไม่ยอมเสียเปรียบกัน
 - ค. ทำลายให้ถึงต้นตอ
 - ง. ขัดแย้งกันเป็นประจำ

๑๐. วาณิช หมายถึงอาชีพใด

- ก. พ่อค้า
- ข. ตำรวจ
- ค. ชาวนา
- ง. ช่างตีเหล็ก

บัตริยกรรมที่ ๔
ชุดที่ ๓ การอ่านจับใจความสำคัญนิทานบันเทิงใจ

คำชี้แจง

เมื่อนักเรียนได้ศึกษาบัตรเนื้อหาแล้ว ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญ
เป็นแผนผังความคิด เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

แบบทดสอบหลังเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖
ชุดที่ ๓ การอ่านจับใจความสำคัญนิทานบันเทิงใจ

คำชี้แจง

๑. แบบทดสอบมีจำนวน ๑๐ ข้อ เป็นข้อสอบชนิดเลือกตอบ ๔ ตัวเลือก
๒. เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดแล้วทำเครื่องหมาย (X) ลงในกระดาษคำตอบ

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๑ - ๒

มีชายคนหนึ่งนั่งรถที่สถานีกับเพื่อน รถจะมาเวลาเที่ยง ชายคนนั้นก็นั่งรถต่อไปให้เพื่อนไปดูเวลา เพื่อนก็ไปดูแล้วบอกว่ายังไม่เที่ยง ชายคนนั้นก็นั่งรถต่อไปอีกจนตะวันคล้อยไปแล้ว เขาก็ถามเพื่อนว่า นาฬิกาอยู่ไหนเขาจะไปดูเอง เพื่อนก็พาไปดู เขาก็ถามว่า “ไหนล่ะ” เพื่อนก็ชี้ให้ดู เขาอุทานออกมาด้วยความตกใจว่า “นี่มันตาขังนี่หว่า”

จากหนังสือ เรื่องการอ่านจับใจความ
แต่งโดย ทินรัตน์ จันทราภิรมย์

๑. นิทานเรื่องนี้จัดเป็นนิทานประเภทใด
 - ก. นิทานปรัมปรา
 - ข. นิทานตลกขบขัน
 - ค. นิทานท้องถิ่น
 - ง. นิทานเทพนิยาย
๒. ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายอย่างไรในการเขียน
 - ก. เพื่อให้ข้อคิดแก่ผู้อ่าน
 - ข. เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน
 - ค. เพื่อเสียดสี คนที่ชอบใช้ผู้อื่น
 - ง. เพื่อเตือนให้มีความรอบคอบ

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๓ - ๕

ไก่ตัวผู้สองตัวอยู่ในเล้าเดียวกัน ในเล้านี้มีไก่ตัวเมียอยู่หลายตัว แต่วิสัยของไก่ตัวผู้พ่อเล้า ซึ่งมักจะไม่วอมก้มหัวให้แก่กัน มันจึงมักจะตีกันอยู่เสมอ เพราะสาเหตุที่จะแย่งเป็นพ่อเล้าครอบครองไก่ตัวเมียทั้งหมดแต่เพียงผู้เดียว วันหนึ่ง ไก่ตัวผู้ทั้งคู่ก็เกิดปะทะกันอย่างหนักถึงขนาดแพ้ชนะ ไก่ตัวที่แพ้ต้องหนีไปหลบๆ ซ่อนๆ อยู่ในมุมมืด ไม่กล้าออกมาตีอีก ส่วนไก่ตัวที่ชนะนั้น ก็ลึงโลดใจว่าตนเองเป็นผู้ชนะ นกอินทรีตัวหนึ่งบินผ่านมาเห็นเข้า ก็บินลงมาโฉบเอา ไก่พ่อเล้าตัวนั้นด้วยกรงเล็บแหลมคมของมันขึ้นไปทันที แล้วพาไปจากที่นั่น ไก่ตัวที่แพ้เลยได้เป็นพ่อเล้าแทน

จากหนังสือ เรื่องการอ่านจับใจความ
แต่งโดย ทินรัตน์ จันทราภิรมย์

๓. พฤติกรรมของไก่ทั้งสองตัวเปรียบได้กับสำนวนในข้อใด

- ก. หัวเราะทีหลังดังกว่า
- ข. แพ้เป็นพระชนะเป็นมาร
- ค. เสือสองตัวอยู่ถ้ำเดียวกันไม่ได้
- ง. คนโง่ยอมเป็นเหยื่อของคนฉลาด

๔. ไก่ตัวที่ชนะเป็นเหยื่อของนกอินทรีเพราะอะไร

- ก. ทะนงตน
- ข. หลงตัวเอง
- ค. ประมาท
- ง. เย่อหยิ่ง

๕. ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้คือข้อใด

- ก. ไม่ควรรังแกผู้ที่อ่อนแอกว่า
- ข. ไม่ควรยึดติดกับอำนาจาสนา
- ค. ควรผูกมิตรดีกว่าสร้างศัตรู
- ง. ควรมีความสามัคคีในหมู่คณะ

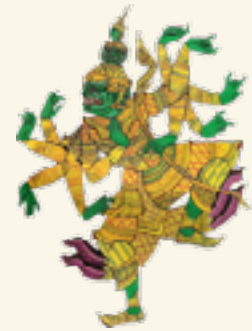

ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “กำเนิดทศกัณฐ์” แล้วตอบคำถามข้อ ๖ - ๑๐

กำเนิดทศกัณฐ์

นนทกเป็นยักษ์มีหน้าี่ล่างทำให้พวกเทวดาที่มาเฝ้าพระอิศวรที่บันไดเชิงเขา ไกรลาส บรรดาเทวดาทั้งหลายเมื่อจะเข้าเฝ้าพระอิศวรก็ชอบหยอกเย้านนทกด้วยการตบหัว ลูบหน้าถอนผม นานเข้าผมบนศีรษะของนนทกก็ล้านเกลี้ยง นนทกโกรธพวกเทวดามากจึงไปเข้าเฝ้าพระอิศวรขอพร ขอให้นิ้วของตนเป็นเพชร จะชี้ใครก็ขอให้ตาย พระอิศวรมีพระเมตตาต่อนนทกก็ประทานพรให้ นนทกดีใจ จึงกลับมาทำหน้าที่อย่างเดิม เมื่อเทวดาเข้าเฝ้าพระอิศวรก็จับหัวนนทกเล่นเหมือน เช่นเคยนนทกจึงชี้นิ้วไปที่เทวดา พวกเทวดาถูกนิ้วเพชรของนนทกชี้ต่างก็ล้มตายลง เกือบเกลี้ยงหมด พระอินทร์จึงเข้าเฝ้าพระอิศวรแจ้งเหตุให้ทราบ พระอิศวรจึงให้ พระนารายณ์ไปปราบนนทก พระนารายณ์แปลงกายเป็นนางเทพอัปสร เมื่อนนทก เห็นนางเทพอัปสรก็หลงรัก

นางเทพอัปสรบอกนนทกว่าตนเป็นนางรำของพระอิศวร ขอให้นนทกรำตามแล้ว นางจะรับไม้ตรีแห่งรัก นนทกดีใจจึงรำตามจนถึงทำรำที่เรียกว่าทำนาคาม้วนหางวง ซึ่งใช้นิ้วชี้ที่ขาของตนเอง นนทกจึงขาหักลง นางอัปสรจึงกลายเป็นพระนารายณ์และ ผ่านนนทก ก่อนตายนนทกกล่าวว่า พระนารายณ์มีสี่มือส่วนนนทก มีสองมือจะสู้พระนารายณ์ได้อย่างไร พระนารายณ์จึงตรัสว่า ขาดิหน้าขอให้นนทกไปเกิดเป็นทศกัณฐ์ มีสิบเศียร สิบหน้า ยี่สิบกร ส่วนพระนารายณ์ก็จะอวตารมากำเนิดเป็นพระราม ทำสงครามขับเคี่ยวกัน

จากวรรณคดีเรื่อง รามเกียรติ์

พระราชนิพนธ์โดย พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

๖. นนทกขอสิ่งใดจากพระอิศวร
 - ก. แหวนเพชร
 - ข. สร้อยเพชร
 - ค. นิ้วเพชร
 - ง. ไม้เท้าเพชร

๗. สิ่งทีนนทกขอจากพระอิศวรมีประโยชน์อย่างไร
- ก. ชี้นตายแล้วให้ฟื้นได้
 - ข. ชีไปที่ใครคนนั้นตาย
 - ค. ทำให้ตนเองมีฤทธิ์แก่กล้า
 - ง. ทำให้ตนเองมีอายุยืนยาว
๘. ใครไปแจ้งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้พระอิศวรทราบ
- ก. พระพรหม
 - ข. พระนารายณ์
 - ค. นนทก
 - ง. พระอินทร์
๙. พระนารายณ์แปลงกายเป็นใคร
- ก. นางเทพอัปสร
 - ข. นางแก้วอัปสร
 - ค. นางเทพกิริยา
 - ง. นางอัปสรมณี
๑๐. ข้อใดกล่าวผิด
- ก. พระนารายณ์มีสี่มือ
 - ข. ทศกัณฐ์มีสี่สิบหน้า
 - ค. นนทกไปเกิดเป็นทศกัณฐ์
 - ง. พระนารายณ์ไปเกิดเป็นพระราม

กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖
ชุดที่ ๓ การอ่านจับใจความสำคัญนิทานบันเทิงใจ

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว
และทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ

ชื่อ นามสกุล
ชั้น เลขที่

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

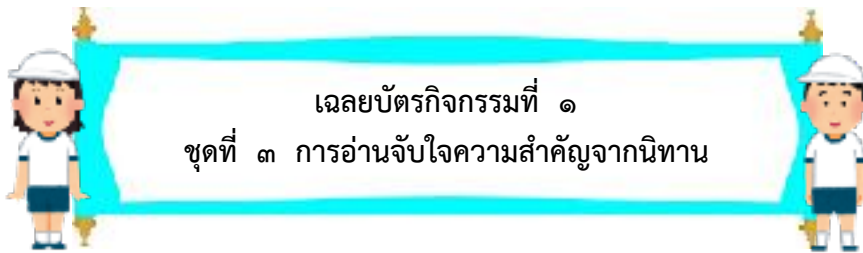

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖
ชุดที่ ๓ การอ่านจับใจความสำคัญนิทานบ้านเทิงใจ

เฉลยบัตรกิจกรรมที่ ๑

ชุดที่ ๓ การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง ก่องข้าวน้อย อ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบการอ่าน SQ๔R มี ๖ ขั้นตอน แล้วตอบคำถามให้ถูกต้องลงในช่องว่าง

ก่องข้าวน้อย

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ที่ตำบลบ้านตาตอง จังหวัดยโสธร มีกระต่ายนายคนหนึ่งมีอาชีพในการทำนา เขาเป็นคนที่มีความรุ่มรวย ปราศจากสติ ไม่ค่อยคิดหน้าคิดหลัง วันหนึ่งเขาออกไปทำนาแต่เช้า ครั้นตกสายรู้สึกหิวจึงปลดควายออกแล้วไปนั่งคอยแม่อยู่ที่คันนา เขาคอยแม่อยู่เป็นเวลานาน ก็ไม่เห็นแม่มาสักที ความหิวก็รู้สึกว่าจะหิวมากขึ้น เขายังคิดถึงแม่ว่าเอาข้าวมาให้เขาข้า เขาก็ยิ่งหิวมากขึ้นเป็นทวีคูณ เขารออยู่จนตะวันขึ้นสูง ความหิวทำให้เขามีอารมณ์หงุดหงิดมากขึ้น

ในขณะที่อารมณ์ของเขากำลังพลุ่งพล่านอยู่นั้นเอง เขาก็แลเห็นแม่ของเขาเดินกระเຍ่งกระเเย่งมาแต่ไกล แทนที่เขาจะรู้สึกสงสารแม่ที่แก่ชราต้องทรมานสังขาร เอาข้าวมาส่ง เขากลับรู้สึกว่แม่ของเขาช่างไม่ห่วงไวเอาเสียเลย มัวแต่เดินอืดอาดอยู่นั่นแล้ว และเมื่อแม่เข้ามา

ใกล้ เขาได้แลเห็นก่องข้าวเหนียวที่แม่นำมานั้นเล็กไม่ใหญ่เหมือนกับที่เขาคิด ความที่กลัวว่าจะไม่พอกินทำให้เขาเกิดโมโหมากขึ้น จึงต่อว่าแม่ว่า

“ทำไมแม่มาช้านัก ฉันหิวจะทนไม่ไหวอยู่แล้วเห็นไหม”

“โง่ลูกเอ๋ย” แม่พูดเสียงสั้นๆ ด้วยความเหนื่อย “แม่ก็ไม่ได้ไปไกลที่ไหนรับหุงกลัวกจะหิวเหมือนกันเสร็จแล้วก็รีบมานี้แหละ ข้าวยังอุ่นๆ อยู่เลย กินเสียซิลูก”

“นี่นะรีขนาดรีบ ตะวันโด่งเกือบจะเที่ยงอยู่แล้ว” ลูกชายพูดเสียงสะบัดๆ

“โธ่แม่แก่แล้ว จะให้เดินเหินว่องไวได้ยังไงกัน เอ้า แม่ปิ้งเนื้อมาให้ด้วย” ผู้เป็นแม่ยื่นก๋องข้าวให้ อย่างไม่ถือโกรธ

“นี่แม่จะแก่งฆ่าฉันรึยังไง ถึงได้เอาข้าวใส่ก๋องมานิดเดียว มันจะพอกินรี” ลูกชายยังทำเสียง อย่างไม่พอใจ

“ลองกินก่อนเถิดลูก” แม่ตอบเสียงอย่างปรานี
ลูกชายกำลังโมโหหัวไม่ได้คิดหน้าคิดหลัง
คว้าได้แอกก็ปรีเข้าไปหาแม่ทันที

“ฉันบอกว่าหิวๆ แล้วยังเอาข้าวมาให้นิดเดียว
อย่างนี้ใช้ได้ที่ไหน”

“โธ่ลูกของแม่ ลองกินดูก่อนเถอะ ถึงก๋องน้อยก็แน่นนะ” แม่พูดด้วยท่าทางงกเงิ่นเมื่อเห็นลูกชาย ถือแอกทำท่าไม่ตีเช่นนั้น

เจ้าลูกชายอารมณ์กำลังขุ่นมัว ได้ยินเสียงแม่พูดเหมือนเสียงของศัตรู ก็เลยตีแม่ด้วย แอกล้มลง ขาดใจตาย แต่เขาก็ไม่รู้สึกรู้ว่าที่ทำไปนั้นเป็นความผิด ตีแม่แล้วก็กลับมากินข้าวแต่กินไปได้หน่อยหนึ่งก็ รู้สึกอึด ข้าวเหลืออีกตั้งครึ่งค่อนก๋อง พอหายหิวเขาก็ระลึกได้ว่า ที่เขาตีแม่ตายนั้นผิดนัก เขาโผเข้าไปเขย่า ร่างของแม่ และร้องเรียกราวกับจะเรียกวินญาณของแม่ให้ กลับคืนมา

“โธ่แม่จ๋า แม่ของลูก ลูกผิดไปแล้ว แม่กลับมาเถิด แม่อย่าตายเลยนะแม่ โธ่ฉัน เลวร้ายถึงเพียงนี้เชียวนะ แม่จ่ายกโทษให้ฉันเถิด”

ร่างของแม่ยังคงนอนนิ่ง แม่ไม่มีวันฟื้นขึ้นมาได้อีกแล้ว แม่ตายเพราะฝีมือของลูก เขากลายเป็นคน เนรคุณแม่ เป็นคนฆ่าแม่ จิตใจของเขาเริ่มสำนึกผิดและคิดถึงการกระทำ อันเลวร้ายของเขาอยู่ทุกขณะจิต แม้เวลาที่เขา กำลังหลับอยู่ก็ต้องสะดุ้งผวา เพราะได้ยินแต่เสียงแม่บอกเขาว่า

“กินเสียเถิดลูกเอ๋ย ถึงก๋องน้อยก็แน่นนะ”

เขาทรมานต่อไปไม่ไหว จึงปรึกษากับพระ ผู้ใหญ่ว่าจะทำอย่างไรจึงจะดับทุกข์อันยิ่งใหญ่ นี้ได้ ผลที่สุดก็ได้รับคำแนะนำให้สร้างพระธาตุ อุทิศส่วนบุญส่วนกุศลไปให้แม่ บาปที่ทำไว้ก็จะ ลดน้อยลง จิตใจของเขาก็จะสบายขึ้นบ้าง เมื่อได้รับคำแนะนำเช่นนั้นแล้ว เขาก็สร้าง พระธาตุองค์หนึ่งขึ้น มีรูปลักษณะคล้ายก๋องข้าว ที่แม่ใส่ข้าวเหนียวไปให้เขากิน พระธาตุนั้น จึงได้ชื่อว่า “ธาตุก๋องข้าวน้อย” มาจนถึงทุกวันนี้

เรียบเรียงจาก วรรณกรรมพื้นบ้านทางภาคอีสาน

ขั้นที่ ๑ Survey (S) ให้นักเรียนอ่านนิทาน เรื่อง ก่องข้าวน้อย โดยอ่านผ่านๆ ให้จับความก่อน เพื่อจะได้รู้ว่า เรื่องนั้นเกี่ยวกับอะไร ใจความสำคัญคืออะไร

ลูกชายโมโหหัวทำร้ายแม่จนแม่เสียชีวิต เพราะความขาดสติ ไม่คิดพิจารณาไตร่ตรองให้ดีเสียก่อนว่า แม่ผู้แก่ชราต้องเดินหาบห่อข้าวมาทำมกลางแดดจ้าด้วยความเมื่อยล้า

ขั้นที่ ๒ Question (Q) ให้นักเรียนช่วยตั้งคำถามเรื่องที่อ่านให้ได้มากที่สุด

1. เพราะเหตุใดชายคนนี้จึงต้องทำร้ายแม่ของตน
2. การกระทำของผู้ชายคนนี้ถูกต้อหรือไม่
3. แม่ห่อข้าวกับอะไรมาให้ลูกชาย
4. พระธาตุก่องข้าวน้อยฆ่าแม่ ตั้งอยู่ที่จังหวัดใด

ขั้นที่ ๓ Read (R๑) การอ่านข้อความตอนนั้น ซ้ำอย่างละเอียดและในขณะเดียวกันก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ ในขั้นนี้จะเป็นการอ่านเพื่อจับใจความและจับประเด็นสำคัญๆ

1. เพราะความโมโห ขาดสติยังคิดไม่ไตร่ตรอง
2. ไม่ถูกต้อง เพราะไม่มีความระงับความโกรธ พิจารณาถึงเหตุที่แม่ยังมาไม่ถึง และเป็นการกระทำที่เลวร้ายที่สุดเพราะแม่คือผู้ให้กำเนิด
3. ปึงเนื้อ
4. ยโสธร

ขั้นที่ ๔ Record (R๒) บันทึกรายละเอียดของข้อความหรือเรื่องที่อ่านได้โดยใช้คำถามว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไรและทำไม

ใคร	: ชายคนหนึ่งกับแม่
ทำอะไร	: ฆ่าแม่ของตนเอง
ที่ไหน	: จังหวัดยโสธร
เมื่อไร	: -
อย่างไร	: ทำร้ายแม่จนเสียชีวิตและไม่รู้สึกละอาย พอกินข้าวอิ่มหายหิว และข้าวก็น่าพอใจจึงสำนึกได้ว่าตนทำผิดนัก
ทำไม	: เพราะความโมโหหัวจนขาดสติ ไม่ระงับความโกรธ ไม่พิจารณาถึงเหตุที่แม่ยังมาไม่ถึง

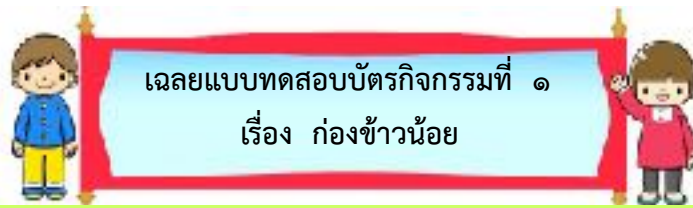
ขั้นที่ ๕ Recite (R๓) ให้ผู้เรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ โดยพยายามใช้ภาษาของตนเอง ถ้ายังไม่แน่ใจในบทใดหรือตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่ หาเหตุผลในการนำเสนอ ความคิดเห็นของผู้เขียนที่เหมาะสม

ลูกชายที่ขาดสติในการพิจารณาไตร่ตรอง ใช้อารมณ์ชั่ววูบทำร้ายแม่ผู้แก่ชราที่ทรمانสังขารมาส่งข้าวตนเองจนตาย ถือได้ว่าเป็นผู้อกตัญญูอย่างยิ่ง

ขั้นที่ ๖ Reflect (R๔) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ วิจารณ์ ข้อมูลที่อ่านว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไรสรุปแนวคิดหรือข้อคิดของผู้เขียนและของนักเรียนเองที่ได้ จากเรื่องที่อ่านนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

การจะทำได้ต้องมีสติคิดให้รอบคอบก่อน และให้ทำดีกับพ่อแม่ในขณะที่ท่านยังมีชีวิตอยู่

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๑. เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นที่ไหน
 - ก. บ้าน
 - ☒ ข. คันทนา
 - ค. ในสวน
 - ง. กลางทุ่งนา
๒. คำว่า “กระต่ายหนุ่ม” หมายถึงข้อใด
 - ☒ ก. ชายหนุ่ม
 - ข. ชาวนา
 - ค. ชายสูงอายุ
 - ง. คนยากจน
๓. เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นทางภาคใด
 - ก. ภาคกลาง
 - ☒ ข. ภาคอีสาน
 - ค. ภาคเหนือ
 - ง. ภาคใต้
๔. เพราะเหตุใดลูกชายจึงโกรธแม่
 - ก. เมื่อนำข้าวมาให้ให้น้อย
 - ข. แม่เดินอืดอาด
 - ค. แม่มาผิดเวลา
 - ☒ ง. เขากำลังหิวข้าว

๕. ลูกชายใช้สิ่งใดทำร้ายแม่จนเสียชีวิต

ก. เกรียน

ข. เคียว

☒ ค. แอก

ง. ค้อนไถ

๖. เขาทำวิธีใดในการลบล้างบาปที่ทำไว้

☒ ก. สร้างพระธาตุ

ข. สร้างพระประธาน

ค. ฆ่าตัวตายตาม

ง. บวชตลอดชีวิต

๗. ปัจจุบันพระธาตุก่องข้าวน้อยอยู่ในจังหวัดใด

ก. อุตรดิตถ์

ข. อุทัยธานี

ค. อุตรธานี

☒ ง. ยโสธร

๘. จังหวัดใดอยู่ในภาคเดียวกันกับจังหวัดยโสธร

ก. ชุมพร

ข. เพชรบูรณ์

☒ ค. บุรีรัมย์

ง. สระแก้ว

๙. จากเรื่องนี้ข้อใดเป็นลักษณะของแม่

ก. เป็นคนประหยัด

☒ ข. รักและห่วงใยลูก

ค. เป็นคนไม่ตรงเวลา

ง. เป็นคนขี้โมโห

๑๐. จากเรื่องนี้ให้คิดในเรื่องใดมากที่สุด

- ก. ความเมตตา
- ข. ความมีน้ำใจ
- ค. ความซื่อสัตย์
- ง. ความกตัญญู

เฉลยบัตรกิจกรรมที่ ๒

ชุดที่ ๓ การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง ศิกทรพี อ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบการอ่าน SQ๔R มี ๖ ขั้นตอน แล้วตอบคำถามให้ถูกต้องลงในช่องว่าง

ศิกทรพี

นนทกาลเป็นยักษ์เฝ้าประตูกำแพง
ชั้นในของพระอิศวรอยู่คนเดียวไม่มีคู่
เป็นเวลาหมื่นปี วันหนึ่งเห็นนางเทพ
มาลี พระสนมของพระอิศวรนั่งร้อย
ดอกไม้อยู่ก็เกิดความรัก จึงเด็ด
ดอกไม้ขว้างไปที่ตัวนางเทพมาลี
นางเทพมาลีโกรธมากจึงนำเรื่องไป

ทูลฟ้องพระอิศวร พระอิศวรกริ้วมากจึงสาปให้นนทกาลไปเกิดเป็นควายป่าชื่อทรพา และต้องถูกลูกชาย
ชื่อทรพี ฆ่าตาย จึงจะพ้นคำสาปกลับมาเป็นนายประดุ ญ เขาไกรลาส ตามเดิม

พอสิ้นคำสาปนนทกาลก็กลับเพศเป็น
ควายชื่อทรพา มีกำลังมาก ได้นางควาย
เป็นบริวารถึงห้าพันตัว หากนางควายตัวใด
มีลูกเป็นตัวผู้จะถูกฆ่าตายเสียทุกครั้ง
ครั้งนั้นมี นางควายตัวเมียชื่อนิลาได้ตั้งท้อง
จึงแอบไปคลอดลูกในถ้ำแก้วสุรกานต์
เป็นควายตัวผู้และฝากเทวดาในถ้ำให้ช่วยเลี้ยงดู
เทวดาจึงตั้งชื่อลูกควายว่าทรพี แล้วพากันปกป้องรักษาโดยประจำอยู่ที่เขาทั้งสองและเท้าทั้งสอง
ทำให้มีอิทธิฤทธิ์ เมื่อทรพีเติบโตขึ้นก็คอยวัดรอยเท้าพ่อ เมื่อเห็นว่าใหญ่เท่ากันแล้วก็ไปทำต่อสู้ กับ
ทรพาและได้ขวิดทรพาตาย ทรพีเกิดความกำแหง คิดว่าตนมีฤทธิ์มากจึงไปทำต่อสู้กับเทพเจ้า
ประจำป่าหิมพานต์ เทวดาผู้รักษาภูเขาทั้งห้า พระสมุทรร แต่เทวดาทุกองค์ปฏิเสธ

และบอกให้ทรีไปที่เขาไกรลาส เมื่อทรีได้พบพระอิศวรก็ทำให้มาต่อสู้กัน พระอิศวรโกรธมากจึงบอกให้ไปสู้กับพาลี แล้วสาปว่าให้ทรีตายในการสู้รบครั้งนี้

ทรีจึงตรงไปยังเมืองขีดขินทำต่อสู้กับพาลี ตั้งแต่เช้าจนเย็นก็ไม่มีใครแพ้ชนะใครชนะ พาลีจึงออกอุบายให้ไปต่อสู้กันในถ้ำแก้วสุรกานต์ เมื่อแพ้จะได้ไม่ตายใคร ทรีตอบตกลงจากนั้น พาลีได้สั่งสุครีพผู้เป็นน้องว่าภายใน ๗ วัน ถ้าพ่ายยังไม่กลับออกมาให้ไปดูลีเลือดที่หน้าถ้ำ ถ้าเห็นว่าเลือดชั้นแสดงว่าเป็นเลือดของควายทรี ถ้าเป็นเลือดใสชั้นแสดงว่าเป็นเลือดของตน จึงให้พวกลิงชนหินมาปิดปากถ้ำไว้อย่าให้ใครมาพบศพได้ วันรุ่งขึ้นพาลีก็นำไปต่อสู้กับทรีตามนัด ต่อสู้กันถึง ๗ วัน ก็ไม่มีใครชนะพาลีจึงประหลาดใจ คิดว่าทรีจะต้องมีเทวดารักษาอยู่ จึงออกอุบายถามทรีไปว่า เทวดาองค์ใดคอยให้ความช่วยเหลือ และคุ้มครองท่านอยู่ จึงทำให้ท่านมีฤทธิ์มากถึงเพียงนี้ ฝ่ายทรีผู้พระนางหลงตนก็ร้องตอบ ไปว่า ตนมีฤทธิ์

ด้วยเขาทั้งสองของตนเอง ไม่มีเทวดาองค์ใดช่วยคุ้มครองอยู่ พาลีได้โอกาสจึงร้องบอกเทวดาทั้งหลายที่สิงอยู่ในตัวทรีว่า ควายตัวนี้อกตัญญูไม่รู้จักบุญคุณผู้ที่คอยคุ้มครอง อย่าได้อยู่รักษาต่อไปอีกเลย เทวดาทั้งหลายเห็นจริงตามพาลี จึงออกจากเขาและขาของทรี ทำให้ทรีไม่มีฤทธิ์เดชเหมือนเคย จึงถูกพาลีฆ่าตายในที่สุด

จากวรรณคดี เรื่อง รามเกียรติ์

พระราชนิพนธ์โดย พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

ขั้นที่ ๑ Survey (S) ให้นักเรียนอ่านนิทาน เรื่อง ศีกทรพี โดยอ่านผ่านๆ ให้จบความก่อน เพื่อจะได้รู้ว่า เรื่องนั้นเกี่ยวกับอะไร ใจความสำคัญคืออะไร

เป็นนิทานที่เกี่ยวกับการต่อสู้ระหว่างควายที่ชื่อทรพี ที่อวดอ้างว่าตนมีฤทธิ์เดชสามารถฆ่าได้แม้แต่ผู้มีพระคุณ แต่สุดท้ายควายทรพีก็ถูกฆ่าตาย เพราะไม่รู้จักบาปบุญคุณโทษ ออกตัญญู

ขั้นที่ ๒ Question (Q) ให้นักเรียนช่วยตั้งคำถามเรื่องที่อ่านให้ได้มากที่สุด

1. ทรพีเป็นสัตว์ชนิดใด
2. ทรพีมีลักษณะนิสัยอย่างไร
3. พระสมณของอิศวรชื่อว่าอะไร

ขั้นที่ ๓ Read (R๑) การอ่านข้อความตอนนั้น ซ้ำอย่างละเอียดและในขณะเดียวกันก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ ในขั้นนี้จะเป็นการอ่านเพื่อจับใจความและจับประเด็นสำคัญๆ

1. ควาย
2. อวดอ้างตน ไม่มีความเกรงกลัวต่อบาป ออกตัญญู
3. นางเทพมาลี

ขั้นที่ ๔ Record (R๒) บันทึกรายละเอียดของข้อความหรือเรื่องที่อ่านได้โดยใช้คำถามว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไรและทำไม

ใคร	: ทรพี
ทำอะไร	: ทรพีต่อสู้กับพาลี
ที่ไหน	: ใกล้ถ้ำแก้วสุรगานต์
เมื่อไร	: -
อย่างไร	: ทรพีและพาลีต่อสู้กันแต่ไม่มีใครแพ้ชนะ พาลีจึงออกอุบายถามว่ามีเทวดารักษาทรพีหรือไม่ ทรพีก็หลงกลอุบาย
ทำไม	: เพื่อฆ่าทรพีซึ่งเป็นควายออกตัญญู

ขั้นที่ ๕ Recite (R๓) ให้ผู้เรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ โดยพยายามใช้ภาษาของ ตนเอง ถ้ายังไม่แน่ใจในบทใดหรือตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่ หาเหตุผลในการนำเสนอ ความคิดเห็นของผู้เขียนที่เหมาะสม

ความออกตัญญูไม่รู้คุณคน ถือได้ว่าเป็นบาปอย่างยิ่ง

ขั้นที่ ๖ Reflect (R๔) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ วิจารณ ข้อมูลที่อ่านว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไรสรุปแนวคิดหรือข้อคิดของผู้เขียนและของนักเรียนเองที่ได้ จากเรื่องที่อ่านนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

จากนิทานเรื่องศีกทรพี ทำให้เกิดข้อคิดมากมาย เช่น ไม่ควรอวดเก่ง
อวดอ้าง และควรมีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณเสมอ

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๑. นนทกาลมีหน้าที่อะไร
 - ก. รับใช้ทั่วไป
 - ☒ ข. เฝ้าประตูชั้นใน
 - ค. เฝ้าอุทยานชั้นนอก
 - ง. ล้างเท้าให้เทวดา
๒. พระอิศวรสาปให้นนทกาลไปเกิดเป็นสัตว์ชนิดใด
 - ก. สกุนดา
 - ข. ไอยรา
 - ค. พาชี
 - ☒ ง. กระบือ
๓. พระอิศวรประทับอยู่ที่ใด
 - ☒ ก. เขาไกรลาส
 - ข. เขาตฤกฏ
 - ค. สวรรค์ชั้นดุสิต
 - ง. ป่าหิมพานต์
๔. ทรพีเป็นลูกของใคร
 - ก. พระอิศวรกับนางเทพมาลี
 - ข. ทรพากับนางสำลาน
 - ☒ ค. ทรพากับนางนิลา
 - ง. พาลีกับนางศิลา

๕. เมื่อทรพีฆ่าทรพาทายแล้ว ได้ไปทำต่อสู้อยู่กับใครอีก

- ก. เทพเจ้าผู้รักษาป่าหิมพานต์
- ข. เทวดาผู้รักษาภูเขาทั้งห้า
- ค. เทวดาผู้รักษาพระสมุท
- ☒ ง. ถูกทุกข้อ

๖. เหตุใดทรพีจึงมีกำลังมาก

- ก. พระอิศวรคุ้มครองอยู่
- ข. เทวดาทั้งห้าคุ้มครองอยู่
- ☒ ค. เทวดาทั้งหกคุ้มครองอยู่
- ง. วิญญานทรพาคู่ครองอยู่

๗. เหตุใดพาลีจึงชวนทรพีไปสู่กันในห้อง

- ก. เพื่อลวงไปฆ่าได้สะดวก
- ข. เพื่อต้องการไปสังฆาน้องและภรรยา
- ค. เพื่อต้องการให้เทวดาทั้งหกออกจากร่าง
- ☒ ง. เพื่อถ้าตายแล้วไม่ต้องการให้ใครเห็นศพ

๘. “ถ้าเลือดชั้นนั้นเลือด เลือดไหลเหลวมานั้นเลือด”

จงเติมข้อความลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

- ☒ ก. ทรพี พาลี
- ข. ทรพี ทรพา
- ค. พาลี ทรพี
- ง. ทรพา พาลี

๙. เหตุใดทรพีจึงถูกฆ่าตาย

- ก. เพราะอกตัญญูต่อทรพา
- ข. เพราะถูกเทวดาสาปแช่ง
- ☒ ค. เพราะไม่รู้คุณเทวดาที่สิงอยู่
- ง. เพราะถ้าถูกปิดทำให้มองไม่เห็นศัตรู

๑๐. ตอนศึกทพเป็นที่มาของสำนวนไทยว่า

ก. ลูกทพี ลูกออกตัณญ

ข. ลูกทพี วัตรอยเท้า

ค. ลูกนอกคอก วัตพื้นที่

ง. ลูกทพี ลูกเนรคุณ

เฉลยบัตรกิจกรรมที่ ๓ ชุดที่ ๓ การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง ทีแกขามิว่า ทีข้าแกอย่าไว้อ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบการอ่าน SQ๔R มี ๖ ขั้นตอนแล้วตอบคำถามให้ถูกต้องลงในช่องว่าง

ทีแกขามิว่า ทีข้าแกอย่าไว้อ

ในกาลเวลาช้านานมาแล้ว มีพ่อค้าสองนาย คนหนึ่งอาศัยอยู่ในเมือง อีกคนหนึ่งอยู่ที่ชานเมือง หรือที่คนเมืองมักเรียกว่า บ้านนอก ทั้งสองคบหากันเป็นมิตรสหายมาช้านานแล้ว อยู่มาวันหนึ่งพ่อค้าบ้านนอกซึ่งมีอาชีพขายเครื่องเหล็ก มีธุระจำเป็นต้องไปต่างเมืองหลายวัน จึงนำเครื่องเหล็กมาฝากไว้กับพ่อค้าชาวเมือง ต่อหน้าพ่อค้าบ้านนอกนั้น เขาได้รับปากว่าจะดูแลเครื่องเหล็กทั้งหลายที่พ่อค้าบ้านนอกฝากไว้เป็นอย่างดี แต่ภายในจิตใจนั้นได้เกิดความ ละโมภ ครั้นพอเพื่อนเกลอคล้อยหลังไป เขาได้นำเครื่องเหล็กไปขาย ซึ่งได้เงินมากมาย

เมื่อพ่อค้าบ้านนอกเดินทางกลับจากต่างเมือง และมารับเครื่องเหล็กที่ฝากไว้ พ่อค้า ชาวเมืองได้แจ้งว่าเครื่องเหล็กนั้นถูกหนุวยร้ายกตกินเสียหมดแล้ว พร้อมกับพาไปดูห้องเก็บของที่เขาอนุมานมาโรยไว้เพื่อตบตาพ่อค้าบ้านนอก แม้จะเป็นพ่อค้าบ้านนอกแต่เล่ห์กล เช่นนี้ก็หาทำให้เขาหลงเชื่อไม่ เขารู้ว่าเพื่อนเกลอยักยอกบดบังเครื่องเหล็กไว้เสียแล้ว จึงคิดกลอุบายที่จะสั่งสอนพ่อค้าชาวเมืองขึ้น โดยทำที่ว่าจะชวนบุตรชายของเพื่อนไปอาบน้ำยัง ทำน้ำใกล้บ้าน แต่ความจริงแล้วเขานำไปฝากไว้กับเพื่อนอีกคนหนึ่ง จากนั้นจึงรีบวิ่งมาทำ อุบายแฉพ่อค้าชาวเมืองผู้ฉ้อฉลว่า บุตรชายของเขาถูกเหยี่ยวโฉบไปเสียแล้ว

พ่อค้าชาวเมืองโกรธเป็นอันมาก ต่อว่าพ่อค้าบ้านนอกให้นำบุตรชายของเขาคืนมาให้ได้ พร้อมกับแสดงความเห็นว่าบุตรชายของเขาไม่ได้ถูกเหยี่ยวโฉบไปอย่างแน่นอน ในโลกนี้จะมีเหยี่ยวยักษ์ที่สามารถโฉบคนตัวโตๆ ไปได้หรือ....

นายวานิชบ้านนอกได้ที่จึงได้กลับว่าย่อมมีแน่ เพราะยังมีหนูที่กินเหล็กได้ คำตอบนี้ เกล่อเก่าที่ตนยกยอกเครื่องเหล็กไปขายเพิ่มความโกรธให้กับพ่อค้าจอมฉ้อฉล เขาตวาดและออกคำสั่งให้นำบุตรชายมาคืนอีกครั้ง เป็นโอกาสดีของนายวานิชบ้านนอก เขาจึงเสนอ ข้อแลกเปลี่ยนว่า หากต้องการบุตรชายคืนละก็ให้นำเครื่องเหล็กมาคืนก่อน เพราะเขารู้ดี เรื่องกลอุบายที่เพื่อนนำมูลหนูมาโรยในห้องเก็บของ แล้วบอกว่าหนูกินเหล็กหมดแล้ว

ด้วยความรักและเป็นห่วงบุตรชาย พ่อค้าชาวเมืองจึงยอมสารภาพว่า เขาได้นำเครื่องเหล็กไปขายเสียหมดแล้ว แต่จะยินยอมจำคืนเป็นเงินให้สองเท่า เมื่อได้ยินเช่นนี้พ่อค้าบ้านนอกก็นำบุตรชายของเพื่อนมาส่งคืน และรับเงินค่าเสียหายไป

นิทานชาดกเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า อย่าคิดว่าเรามีปัญญาเหนือผู้อื่น จะใช้เล่ห์เหลี่ยมหลอกลวงเขาได้ฝ่ายเดียว เพราะอาจมีคนรู้ทันและซ่อนกลได้ สมดังภาษิตที่ว่า “เกลื่อจิ้มเกลื่อ”

จาก หนังสือนิทานชาดก

โดย อนันนยช

ขั้นที่ ๑ Survey (S) ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง ที่เข้ามีว่า ที่เข้าเกอยาไวโดย อ่านผ่านๆ ให้จบความก่อน เพื่อจะได้รู้ว่า เรื่องนั้นเกี่ยวกับอะไร ใจความสำคัญคืออะไร

จากนิทานเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการใช้เล่ห์เหลี่ยมของพ่อค้าสองคน ซึ่งต่างฝ่ายต่างมีเล่ห์เหลี่ยม แพรพราวไม่แพ้กัน จึงไม่มีใครยอมใคร ดังภาษิตที่ว่า เกลือจิ้มเกลือ

ขั้นที่ ๒ Question (Q) ให้นักเรียนช่วยตั้งคำถามเรื่องที่อ่านให้ได้มากที่สุด

1. เกลือจิ้มเกลือ หมายความว่าอย่างไร
2. การกระทำของพ่อค้าทั้งสองถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. ละโมบ หมายความว่าอย่างไร

ขั้นที่ ๓ Read (R๑) การอ่านข้อความตอนนั้น ซ้ำอย่างละเอียดและในขณะเดียวกันก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ ในขั้นนี้จะเป็นการอ่านเพื่อจับใจความและจับประเด็น สำคัญๆ

1. ไม่ยอมเสียเปรียบกัน
2. ไม่ถูกต้อง เพราะการใช้เล่ห์เหลี่ยมนั้นไม่ดี คดโกง สร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเอง และผู้อื่น
3. โลภมาก

ขั้นที่ ๔ Record (R๒) บันทึกรายละเอียดของข้อความหรือเรื่องที่อ่านได้โดยใช้คำถาม ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไรและทำไม

ใคร : พ่อค้าสองนาย
ทำอะไร : ใช้กลอุบายหลอกล่อซึ่งกันและกัน
ที่ไหน : -
เมื่อไร : -
อย่างไร : พ่อค้าชาวเมืองโกหกกว่าเหล็กที่มาฝากไว้ถูกหนูกัดกินจนหมด ส่วนพ่อค้าบ้านนอกก็โกหกว่าลูกชายถูกเหยี่ยวโฉบตัวไป
ทำไม : เพื่อไม่ยอมให้ตนเองเสียเปรียบอีกฝ่าย

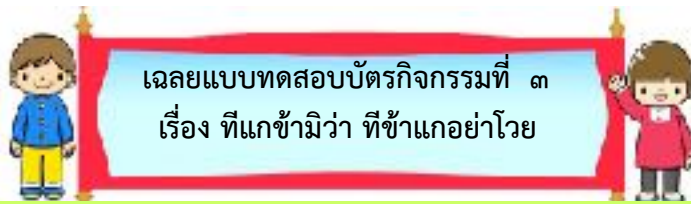
ขั้นที่ ๕ Recite (R๓) ให้ผู้เรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ โดยพยายามใช้ภาษาของตนเองถ้ายังไม่แน่ใจในบทใดหรือตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่ หาเหตุผลในการนำเสนอความคิดเห็นของผู้เขียนที่เหมาะสม

จากนิทานเป็นเรื่องราวที่ใช้กลอุบายหลอกลวงซึ่งกันและกันของพ่อค้าทั้งสองคน เพื่อไม่ให้ตนเองเสียเปรียบ ซึ่งเป็นการกระทำที่ผิดเพราะการโกหกผิดศีล

ขั้นที่ ๖ Reflect (R๔) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ วิเคราะห์ ข้อมูลที่อ่านว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไรสรุปแนวคิดหรือข้อคิดของผู้เขียนและของนักเรียนเองที่ได้ จากเรื่องที่อ่านนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

จากนิทาน เป็นเรื่องราวที่สามารถให้ข้อคิดแก่นุชย์ในยุคปัจจุบันได้ เพราะทุกคนมักมีความโลภอยู่ในตัว ดังนั้นนิทานเรื่องนี้สามารถนำไปเป็นแนวทางให้ลดความละโมบโลภมากลง จะทำให้การดำเนินชีวิตเป็นไปด้วยความสุข

เฉลยแบบทดสอบบัตรกิจกรรมที่ ๓
เรื่อง ทีแกขำมีว่า ทีข้าแกอย่าโวย

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๑. คนในเมืองมักเรียกคนต่างจังหวัดว่าอย่างไร
 - ก. บ้านนา
 - ข. บ้านป่า
 - ค. บ้านทุ่ง
 - ☒ ง. บ้านนอก
๒. อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้พ่อค้าชาวเมืองนำเหล็กของเพื่อนไปขาย
 - ☒ ก. ความอยากได้
 - ข. ความยากจน
 - ค. ความหวังดี
 - ง. ความอิจฉาริษยา
๓. พ่อค้าชาวเมืองได้บอกกับเพื่อนว่าอย่างไร
 - ก. มีคนมาขอไป
 - ข. เหล็กถูกขโมยไป
 - ☒ ค. เหล็กถูกหนูกินหมด
 - ง. เหล็กเป็นสนิมจึงทิ้งไป
๔. พ่อค้าบ้านนอกออกอุบายทำที่ชวนบุตรชายพ่อค้าชาวเมืองไปไหน
 - ก. ดูลิเกที่วัด
 - ☒ ข. อาบน้ำที่ท่าน้ำ
 - ค. ซื้อของในตลาด
 - ง. ไปเที่ยวในเมือง

๕. ความจริงแล้วลูกชายของพ่อค้าชาวเมืองอยู่ที่ไหน

- ☒ ก. บ้านของเพื่อนพ่อค้าบ้านนอก
- ข. บ้านของเพื่อนพ่อค้าชาวเมือง
- ค. โรงเรียน
- ง. สวนสนุก

๖. พ่อค้าบ้านนอกมาบอกพ่อค้าชาวเมืองว่าลูกของเขาเป็นอย่างไร

- ก. ถูกรถชน
- ข. ถูกจับไปเรียกค่าไถ่
- ค. ถูกเสียว้ายากิน
- ☒ ง. ถูกเหยี่ยวโฉบไป

๗. พ่อค้าชาวเมืองยินยอมจ่ายค่าเสียหายเป็นเงินเท่าไร

- ก. หนึ่งเท่าของราคาเหล็กที่ขายไป
- ☒ ข. สองเท่าของราคาเหล็กที่ขายไป
- ค. สามเท่าของราคาเหล็กที่ขายไป
- ง. สี่เท่าของราคาเหล็กที่ขายไป

๘. ละโมบ มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. เลิศ
- ข. ลาภ
- ☒ ค. โลภ
- ง. เล่ห์

๙. “เกลือกจิ้มเกลือก” หมายความว่าอย่างไร

- ก. ทำอะไรไม่จริงจัง
- ☒ ข. ไม่ยอมเสียเปรียบกัน
- ค. ทำลายให้ถึงต้นตอ
- ง. ขัดแย้งกันเป็นประจำ

๑๐. วาณิช หมายถึงอาชีพใด

- ก. พ่อค้า
- ข. ตำรวจ
- ค. ชาวนา
- ง. ช่างตีเหล็ก

แบบบันทึกคะแนน
ชุดที่ ๓ การอ่านจับใจความสำคัญนิทานบันเทิงใจ

ชื่อ : ชั้น : เลขที่ :

รายการ	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	ผลการประเมิน
แบบทดสอบก่อนเรียน	๑๐		
แบบทดสอบหลังเรียน	๑๐		
กิจกรรมที่ ๑	๑๐		
กิจกรรมที่ ๒	๑๐		
กิจกรรมที่ ๓	๑๐		
กิจกรรมที่ ๔	๑๐		
รวม	๕๐		

เกณฑ์การประเมิน

ในแต่ละกิจกรรม นักเรียนต้องทำคะแนนในกิจกรรมให้ได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ เช่น กิจกรรมที่มี ๑๐ คะแนน นักเรียนต้องทำคะแนนในกิจกรรมให้ได้ไม่น้อยกว่า ๘ คะแนน จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์ และคะแนนแบบทดสอบหลังเรียน ได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๘ คะแนน จึงจะถือว่าผ่านการประเมิน

สรุปการประเมิน

ผ่านเกณฑ์

ไม่ผ่านเกณฑ์

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๑.

นรบดี สิริเนาวพงศ์. แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความ ภาษาไทย ๕. กรุงเทพฯ : ฟิสิกส์เซ็นเตอร์, ๒๕๕๔.

_____. แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความ ภาษาไทย ๖. กรุงเทพฯ : ฟิสิกส์เซ็นเตอร์, ๒๕๕๔.

ฟองจันทร์ สุขยิ่งและคณะ. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.๑. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, ม.ป.ป.

_____. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.๒. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, ม.ป.ป.

_____. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.๓. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, ม.ป.ป.

สมศักดิ์ อัมพรวิสิทธิ์โสภา. ทักษะการอ่านจับใจความ. กรุงเทพฯ : ภูมิบัณฑิต, ม.ป.ป.

